

MAGYARORSZÁG KORMÁNYA

**T/11109. számú
törvényjavaslat**

**az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő,
megtett úttal arányos díjról**

Előadó:

**Németh Lászlóné
nemzeti fejlesztési miniszter**

Budapest, 2013. május

2013. évi ... törvény

az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő, megtett úttal arányos díjról

Az országos közúthálózat üzemeltetése, fenntartása és fejlesztése, a forgalom időszakos és helyi szabályozása, a környezetbarát közlekedési módok előnyben részesítése, valamint a társadalmi és környezeti költségek útdíjba történő beépítése szükségessé teszik, hogy az úthasználók a közútkezelés és -fejlesztés költségeihez az úthasználatuk arányában járuljanak hozzá, és a járművek környezetvédelmi szempontú korszerűségét is tekintetbe vevő arányos díjszabási rendszer jöjjön létre. Az úthasználat után fizetendő útdíj mértékét az európai uniós átjárhatósági (interoperabilitási) követelményeknek is eleget tevő elektronikus rendszer segítségével kell megállapítani. Az Országgyűlés ennek érdekében a következő törvényt alkotja.

I. fejezet

Általános rendelkezések

1. A törvény tárgya és hatálya

1. § (1) E törvény hatálya kiterjed a szerződött díjfizetőkre, az útdíjköteles elemi útszakaszokon közlekedő útdíjköteles gépjárművek üzembentartóira és használóira állampolgárságtól, illetve honosságuktól függetlenül.

(2) E törvény hatálya nem terjed ki a használati díj fizetése ellenében használható útszakaszokat használati díjfizetési kötelezettség teljesítése ellenében igénybe vevő gépjárművekre.

2. Értelmező rendelkezések

2. § E törvény alkalmazásában

1. bevallás: útdíjköteles elemi útszakasz útdíjköteles gépjárművel történő használatára vonatkozó, az útdíjfizetési kötelezettség megállapítása alapjául szolgáló adatszolgáltatás;
2. bevallási közreműködő: jelen törvényben előírt bevallási kötelezettség teljesítése érdekében igénybevett szolgáltató;
3. díjkategória: a díj mértékének meghatározása során alkalmazott csoportosítás a gépjárművek egyes jellemzői alapján;
4. EETS: európai elektronikus útdíjszedési szolgáltatás, amely lehetővé teszi, hogy a díjfizetésre kötelezettek egyetlen fedélzeti eszköz segítségével, az útdíjszolgáltató közreműködésével megfizessék a szolgáltatásba bevont útdíjköteles elemi útszakaszok használatának ellenértékét;
5. EETS felhasználó: az az úthasználó, aki szerződést köt egy EETS szolgáltatóval az EETS-hez való hozzáférése érdekében;
6. EETS szolgáltató: a székhelye szerinti EU tagállamban nyilvántartásba vett, jogi személyiséggel rendelkező útdíjszolgáltató, amely az EETS felhasználók számára hozzáférést biztosít az EETS-hez, és ennek keretében az UD rendszerhez;

7. egyetemes útdíjszolgáltató: olyan útdíjszolgáltató, amely köteles valamennyi díjfizetésre kötelezett számára biztosítani az úthasználati jogosultság megszerzésének lehetőségét az UD rendszer keretében;
8. fedélzeti eszköz: az elektronikus útdíjszedési tevékenység támogatására alkalmas eszköz, olyan hardver- és szoftverelemek összessége, amely alkalmas az elektronikus útdíjszedési műveletek elvégzéséhez szükséges adatok összegyűjtésére, tárolására, feldolgozására, valamint távolból történő fogadására és továbbítására;
9. felügyeleti szerv: a 9. alcímben meghatározott feladatok ellátására e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletben kijelölt szervezet;
10. használati díj: a használati díjköteles útszakasz használatáért a használati jogosultság időtartamára – a Kormány által rendeletben meghatározott díjkategóriába tartozó gépjárművek által – fizetendő, általános forgalmi adót is magában foglaló díj;
11. infrastruktúra díj: az útdíjnak az útdíjköteles elemi útszakaszok építése, fenntartása, üzemeltetése és fejlesztése tekintetében felmerülő költségek megtérülése érdekében megállapított díjeleme;
12. járműnyilvántartás: a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló törvény szerinti közúti közlekedési nyilvántartás;
13. külsőköltség-díj: az útdíjnak a közúti közlekedéssel összefüggő levegőszennyezéssel, illetve zajártalommal kapcsolatban felmerült költségek megtérülése érdekében fizetendő eleme;
14. súlyozott átlagos infrastruktúra díj: egy adott díjkategória vonatkozásában az infrastruktúra díjból egy adott időszakban befolyó teljes bevétel és az ezen időszakban az útdíjköteles elemi útszakaszokon megtett járműkilométerek számának hányadosa;
15. szerződött díjfizető: az a természetes személy, jogi személy vagy jogi személyiség nélküli gazdasági társaság, aki az útdíjköteles elemi útszakasz használata érdekében, szerződésben vállalta egy vagy több gépjárműre vonatkozó díj megfizetését;
16. tanúsító szerv: az elektronikus díjszedési rendszer átjárhatósági rendszerelemeinek alkalmasságát tanúsító, a 12. alcímben meghatározott feladatokat ellátó szerv;
17. UD rendszer: az útdíj bevallását, kivetését, beszedését, az útdíj megfizetése és az útdíjköteles elemi útszakaszok jogszerű használata ellenőrzésének támogatását lehetővé tevő elektronikus rendszer;
18. útdíj: az útdíjköteles elemi útszakasz használatáért fizetendő, általános forgalmi adót is magában foglaló, a megtett úttal arányos úthasználat alapján az útdíjszedő által kivetett díj;
19. díjfizetésre kötelezett: elsősorban a szerződött díjfizető, ennek hiányában a gépjármű üzemeltetője, illetve az úthasználó, tekintet nélkül állampolgárságára és az általa vezetett vagy üzemben tartott, illetve tulajdonát képező gépjárművet nyilvántartásba vevő országra;
20. útdíjköteles elemi útszakasz: az útdíjfizetés ellenében használható közúthálózatnak a díjmeghatározás szempontjából két útszelvényében lehatárolt része;
21. útdíjköteles gépjármű: a 3,5 tonnánál nagyobb megengedett legnagyobb össztömegű tehergépkocsi, vontató – ideértve a nyerges vontatót is –, valamint az ilyen gépjárműből és az általa vontatott pótkocsiból, félpótkocsiból álló járműszerelvény;

22. útdíjszedés: az útdíj beszedésére irányuló cselekmények összessége;
23. útdíjszedő: az UD rendszer működtetésére, és ennek használatával a fizetendő útdíj összegének megállapítására, kivetésére és az útdíjszolgáltatókon keresztül történő beszedésére jogosult, kijelölt szervezet;
24. útdíjszolgáltató: nyilvántartásbavételének helyétől függetlenül olyan gazdálkodó szervezet, amely Magyarország területén az úthasználók számára hozzáférést tesz lehetővé az UD rendszerhez;
25. úthasználat: az útdíjköteles elemi útszakasz közlekedés céljából történő igénybevétele;
26. úthasználó: az úthasználat során gépjárművet vezető személy;
27. útszakasz: a közútnak olyan, a közlekedés szempontjából folyamatos része, amelynek kezdetét és végét kilométerszelvényekkel határozzák meg;
28. üzemeltető: a jármű tulajdonosa, valamint akit a jármű jogszerű üzemeltetésére a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló törvény alapján vezetett nyilvántartásba bejegyezték, vagy a telephely szerinti ország hatósága által kibocsátott okiratba (forgalmi engedély) bejegyzett tulajdonosa, illetve üzemben tartója;
29. viszonylati jegy: az útdíjköteles úthálózat előre meghatározott, legalább egy útdíjköteles elemi útszakaszának egy előre meghatározott útdíjköteles gépjárművel történő használatára vonatkozó, előre megváltott úthasználati jogosultság.

II. fejezet

Úthasználati jogosultság és fizetési kötelezettség

3. Úthasználati jogosultság

3. § (1) Az útdíjköteles elemi útszakaszok útdíjköteles gépjárművel történő használatához e törvényben meghatározott úthasználati jogosultságot kell szerezni.

(2) Az (1) bekezdés szerinti úthasználati jogosultság ellenértékeként a díjfizetésre kötelezettek az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletben meghatározott útdíj fizetésére kötelesek.

(3) Az útdíjat az útdíjköteles gépjárművek egyes csoportjaira vonatkozóan e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletben meghatározott díjkategóriák szerint kell megfizetni.

(4) Az útdíjat az úthasználó által használt útdíjköteles elemi útszakaszok alapján kell megfizetni.

(5) Ugyanazon útszakasz használatáért ugyanazon gépjármű után nem keletkezhet egyszerre használati díj és útdíj fizetési kötelezettség.

(6) A gépjármű üzemben tartója – a (7) bekezdésben foglaltak kivételével – felel azért, hogy az általa üzemeltetett gépjárművel az (1) bekezdésben meghatározott előírások betartásra kerüljenek.

(7) Amennyiben a közúti forgalomban történő ellenőrzés során a járművezető személye a helyszínen megállapítást nyer, az (1) bekezdésben meghatározott előírások betartásáért a járművezető felelős.

4. Az útdíj mértékének meghatározásával kapcsolatos alapelvek

4. § (1) Az útdíj meghatározása során irányadó díjkategóriák kialakításakor tekintettel kell lenni a gépjárművek motorjának környezetvédelmi besorolására is, előnyben részesítve a környezetkímélő gépjárművek úthasználatát.

(2) Az útdíj részét képezi az infrastruktúra díj és – erre vonatkozó szakmapolitikai döntés esetén – részét képezheti a külsőköltség díj. Az infrastruktúra díjtételeket kifejezetten az érintett infrastruktúra-hálózat építési, üzemeltetési, fenntartási és bővítési költségeire alapozva kell megállapítani. A súlyozott átlagos infrastruktúradíj-tételek tartalmazhatják a piaci feltételekre alapozott tőkehozamot vagy haszonkulcsot is.

(3) Az infrastruktúra díj mértékének meghatározásakor a forgalomszabályozási szempontok alapján alkalmazni lehet napszaktól, naptípustól, illetve évszaktól függő időszakos szorzókat is egy adott útszakasz vonatkozásában, de az infrastruktúra díj differenciálása egyetlen díjtétel esetében sem haladhatja meg 175%-nál nagyobb mértékben a súlyozott átlagos infrastruktúra díj legmagasabb összegét. Azon csúcsidőszakok időtartama, amelyek alatt a forgalmi torlódások csökkentése érdekében magasabb infrastruktúra díjat alkalmaznak, naponta nem haladhatja meg az öt órát.

(4) Az útdíj tartalmazhatja az adott útszakaszokon a közlekedésnek tulajdonítható levegőszennyezés által okozott károk és költségek, valamint - ha az érintett terület lakossága zajártalomnak van kitéve - a közlekedésnek tulajdonítható zajártalom által okozott károk, költségek számszerűsítése alapján meghatározott költségátalányt is (külsőköltség-díj).

5. § (1) Az elmaradott régiók felzárkóztatása érdekében az útdíjak megállapításakor lehetőség van a területi alapú megkülönböztetésre.

(2) Az útdíj mértékének meghatározása során tilos indokolatlan közvetett vagy közvetlen megkülönböztetést alkalmazni, így különösen tilos a gépjárművek üzemen tartójának, az úthasználónak vagy a szerződött díjfizetőnek a honossága vagy letelepedési országa, továbbá a gépjárművek nyilvántartásba vételi helye, illetve a közlekedés kiindulási pontja vagy célállomása alapján történő megkülönböztetése.

(3) Az infrastruktúra díj tekintetében a rendszeres úthasználók számára legfeljebb 13% díjkedvezmény adható. A díjkedvezmény az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletben meghatározott mértékben és feltételek alapján vehető igénybe.

(4) A díjak megállapításakor figyelembevételre kerülő díjelemeket, a költségek számítási módszerét és az egyes gépjármű-kategóriákra való felosztását e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendelet állapítja meg.

5. Az útdíj-fizetés lehetséges módjai

6. § (1) Az útdíjszedést az UD rendszer használatával úgy kell végezni, hogy az ne gátolja a forgalom szabad áramlását.

(2) Az útdíjköteles elemi útszakaszok használatához szükséges úthasználati jogosultság áll fenn

a) az úthasználat megkezdését megelőzően váltott viszonylati jegy alapján annak feltételei szerint, vagy

b) valamely útdíj szolgáltatóval az e törvény szerinti bevallások útdíjszedőhöz történő benyújtására és útdíj megfizetésére vonatkozó szerződés hatálya idején, ha bevallással összefüggő, e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletben meghatározott kötelezettségének az úthasználó eleget tesz.

(3) Nem alapozza meg az úthasználati jogosultságot, ha a fedélzeti eszközt az úthasználó nem az arra vonatkozó szabályoknak megfelelően használja, vagy olyan fedélzeti eszköz útján teljesít bevallást, amelyet a fedélzeti eszközt regisztráló útdíjszolgáltató az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletben meghatározott feltételek szerint érvénytelenítette.

(4) Az útdíjszedő megállapítja az útdíj összegét és beszedi az adott útdíjköteles elemi útszakasz vonatkozásában e törvény szerint bevallást benyújtó útdíjszolgáltatótól. Az útdíj útdíjszedő részére történő megfizetésnek nem lehet feltétele, hogy az annak megfelelő pénzüsszeg az útdíjszolgáltatóhoz a díjfizetésre kötelezettől beérkezzen.

(5) Az útdíjszolgáltató az útdíj beszédésével kapcsolatos műveletek során a szerződött díjfizetővel az UD rendszerhez való hozzáférésre vonatkozó szerződésben meghatározott, az e törvény hatálya alá tartozó gépjárművek útdíjköteles elemi útszakaszokon történő közlekedésére vonatkozóan az útdíjszedő részére az útdíjszedővel fennálló szerződésének megfelelő módon és gyakorisággal bevallást nyújt be, továbbá az útdíjszedő által a (4) bekezdés alapján megállapított útdíjat az útdíjszedőnek megfizeti. Az útdíjszolgáltató jogosult az útdíjat a szerződött díjfizetővel kötött, hatályos szerződés rendelkezéseinek és a jogszabályoknak megfelelően a díjfizetésre kötelezettől beszédni, vagy a díjfizetésre kötelezett által előre megfizetett útdíjegyvenleg terhére elszámolni.

(6) A díjszedő köteles olyan szervezeti egységet vagy a kizárólagos tulajdonában álló gazdasági társaságot létrehozni és fenntartani, amely útdíjszolgáltatói feladatokat lát el.

(7) Az egyetemes útdíjszolgáltatót az útdíjszolgáltató által nyújtandó alapvető szolgáltatások tekintetében, így különösen az UD rendszer szabályszerű használatához szükséges szolgáltatásokra vonatkozóan szerződéskötési kötelezettség terheli a díjfizetésre kötelezettel szemben, amennyiben ilyen irányú szándékát az egyetemes útdíjszolgáltatónak írásban bejelenti.

(8) Az úthasználó bevallási közreműködőt vehet igénybe annak érdekében, hogy bevallási kötelezettségét a bevallási közreműködőn keresztül teljesítse az útdíjszolgáltató felé. A bevallási közreműködő jogszabályban meghatározott feltételek teljesítése esetén végezheti e tevékenységét, és szerződést kell kötnie az útdíjszolgáltatóval kötelezettségei teljesítése érdekében. A bevallási közreműködő az általa biztosított fedélzeti eszköz útján rögzített útdíjbevallást továbbítja az útdíjszolgáltatónak, amely alapján az útdíjszolgáltató – az útdíjszolgáltató és a szerződött díjfizető között fennálló szerződés alapján – közvetlenül az úthasználótól beszedi az útdíjat az útdíjszedő javára. A bevallási közreműködő az általa biztosított fedélzeti eszköz szabályszerű működésre való alkalmasságáért és az útdíjbevallás továbbításáért felelősséggel tartozik az úthasználónak. A bevallási közreműködő részére az útdíjszolgáltató az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletben meghatározott mértékű átalány-költségtérítést fizet.

(9) Az egyetemes útdíjszolgáltató azonos feltételekkel köteles szerződést kötni a külön jogszabályban foglalt követelményeknek megfelelő bevallási közreműködőkkel.

7. § (1) Viszonylati jegyet az egyetemes útdíjszolgáltatónál lehet váltani. A viszonylati jegy ellenértékét annak megváltásakor kell kiegyenlíteni.

(2) A viszonylati jegy formájában teljesített bevallást a viszonylati jegyet kibocsátó egyetemes útdíjszolgáltató a viszonylati jegy megváltását követően, azonban annak érvényességi idejét megelőzően továbbítja az útdíjszedőnek, a viszonylati jegynek megfelelő tartalommal.

(3) A megváltott viszonylati jegynek megfelelő tartalmú bevallás alapján az útdíjszedő által kivetett útdíjat az útdíjszedő jogszabályban meghatározott esetekben téríti vissza.

8. § Az útdíjszedő, az útdíjSZolgáltató és a bevallási közreműködő az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendelet szerint meghatározott útdíj összegén felül nem számíthat fel a díjfizetésre kötelezettnek semmilyen további díjat vagy indokolatlan költséget az UD rendszerhez való hozzáférésért. Az úthasználati jogosultság ellenértékének meghatározásakor a jogszabályban meghatározott útdíj mértékétől nem lehet eltérni.

6. Mentesség a díj megfizetése alól

9. § (1) Az útdíjfizetési és bevallási kötelezettség nem terheli:

- a) a Magyar Honvédséget, a Katonai Nemzetbiztonsági Szolgálatot, továbbá a honvédelemről és a Magyar Honvédségről, valamint a különleges jogrendben bevezethető intézkedésekről szóló törvény szerinti rendvédelmi szerveket és az Országgyűlési Őrséget az általuk üzemben tartott gépjárművek után,
- b) a Magyarországon szolgálati céllal tartózkodó vagy átvonuló külföldi fegyveres erőket és a Magyarországon felállított nemzetközi katonai parancsnokságokat hivatali vagy szolgálati gépjárműveik után, valamint az egyéb szervezeteket a nemzetközi szerződés, nemzetközi egyezmény és viszonyosság alapján mentességet élvező gépjárműveik után,
- c) az útdíjköteles elemi útszakasz kezelői feladatait jogszabály vagy a jogszabályban kijelölt közútkezelővel kötött szerződés alapján ellátó személyt vagy szervezetet, a kezelt útszakaszon közútkezelői feladatokat ellátó gépjármű után,
- d) az útdíjszedőt a feladatait ellátó gépjárművei után,
- e) a megkülönböztető jelzés használatára jogosultat a Magyarországon kiadott forgalmi rendszámú gépjárművek után, függetlenül attól, hogy a megkülönböztető jelzést az útdíjköteles elemi útszakaszon való haladás közben használják-e,
- f) a katasztrófavédelemről szóló törvény értelmében meghatározott katasztrófa által okozott károk megelőzésében vagy elhárításában részt vevő gépjárművek üzemeltetőit, ezen feladatok ellátása során, továbbá az önkéntes tűzoltó egyesületek, az önkormányzati és létesítményi tűzoltóságok, valamint az önkéntes vagy köteles polgári védelmi egységek tagjait az elrendelt gyakorlat során igénybe vett gépjárművek után,
- g) a közlekedési hatóságot az általa üzemben tartott, közlekedési hatósági feladat teljesítése érdekében igénybe vett gépjárművek után,
- h) a nemzetközi szerződés, nemzetközi egyezmény (NATO, Schengheni Megállapodás) és viszonyosság körébe tartozó járművek i) a humanitárius segélyszállítmányokat szállító gépjárművek üzemeltetőit, ezen feladatok ellátása során.

(2) Nem kell díjat fizetni a közút lezárásának vagy forgalma korlátozásának, elterelésének időtartama alatt azon az egyébként útdíjköteles elemi útszakaszon, amelyet a közút lezárására, vagy forgalmának korlátozására, elterelésére jogosult szervek terelőútként jelöltek ki.

(3) A közlekedésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) a közúti forgalom biztonságát veszélyeztető módon vesztegelő gépjárművek elszállításának szabályairól szóló miniszteri rendeletben a közlekedés biztonsága érdekében pihenőhelyre szállított autók vonatkozásában az (1) bekezdéstől eltérő szabályokat állapíthat meg az útdíjköteles gépjárművek vonatkozásában.

(4) Az útdíjköteles elemi útszakaszok díjmentes használatára jogosultak nyilvántartását a Kormány által rendeletben kijelölt hatóság vezeti (a továbbiakban: nyilvántartó).

(5) Az útdíjköteles elemi útszakaszok díjmentes használatára jogosultak nyilvántartása tartalmazza

a) a jármű forgalmi rendszámát,

b) a jármű azonosító és műszaki adatait,

c) a járműokmány eltulajdonítására, megsemmisülésére, elvesztésére, találására, megkerülésére vonatkozó adatokat,

d) a díjmentes használat jogcímének megjelölését, továbbá

e) a díjmentes használati jogosultság kezdő időpontját és annak időtartamát.

(6) A nyilvántartás személyes adatokat nem tartalmaz.

10. § (1) A 9. § (1) bekezdés *h)* és *i)* pontjában meghatározott járművek a nemzetközi kapcsolattartásra jogosult hatósághoz, az *f)* pontban meghatározott járművek a katasztrófavédelmi hatósághoz történő bejelentés alapján, annak tudomásulvételét és a mentességi nyilvántartásba történő bejegyzést követően jogosultak a díjmentesség igénybevételére.

(2) Nem kell útdíjat fizetni a közút lezárásának, vagy forgalma korlátozásának, elterelésének időtartama alatt azon az egyébként útdíjköteles elemi útszakaszon, amelyet a közút lezárására, vagy forgalmának korlátozására, elterelésére jogosult szervek terelőútként jelöltek ki.

11. § (1) A nyilvántartót elektronikus úton értesíti a 9. § (1) bekezdés alapján mentességet élvező szervezet a díjköteles útszakaszok díjmentes használatára jogosultak nyilvántartásába felvenni kért járművek 9. § (5) bekezdésben meghatározott adatairól, valamint – a változástól számított 30 napon belül – azok változásáról.

(2) A nemzetközi szerződés, nemzetközi egyezmény és viszonyosság körébe tartozó, a nemzetközi humanitáriánus segélyszállítmányokat szállító járművek esetében, továbbá a katasztrófavédelemről szóló törvény értelmében meghatározott katasztrófa által okozott károk megelőzésében vagy elhárításban részt vevő gépjárművek időszakos díjmentességét a nemzetközi kapcsolattartásra jogosult, valamint a katasztrófavédelmi hatóság az (1) bekezdésben meghatározott módon jegyzi be a nyilvántartásba.

12. § A nyilvántartó a 9. § (5) bekezdésben megjelölt adatokat az útdíjköteles elemi útszakaszok díjmentes használatára való jogosultság megszűnését követő 2 évig kezeli.

III. fejezet

Az útdíj-bevétel felhasználása

7. Az útdíj-bevétel felhasználásának alapelvei

13. § (1) Az útdíjból származó bevétel az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 14. § (4) bekezdés d) pontja szerinti fejezet javára számolandó el, mint költségvetési bevétel.

(2) Az útdíj bevétel, ide nem értve a (3) bekezdésben foglalt külsőköltség díjbevételt, az alábbi sorrend figyelembevételével – a mindenkorai szakmapolitikai döntésekkel összhangban – használható fel:

a) az útdíjszedési-, útdíjellenőrzési-, útdíjellenőrzés támogatói rendszer működtetése és fenntartása, valamint az azokhoz kapcsolódó – különösen műszaki szakmai, pénzügyi, számviteli és jogi – tevékenységek pénzügyi fedezetének biztosítása,

- b) a díjköteles országos közúthálózat üzemeltetése és fenntartása, valamint az azokhoz kapcsolódó – különösen műszaki szakmai, pénzügyi, számviteli és jogi – tevékenységek pénzügyi fedezetének biztosítása,
- c) az egyéb országos közúthálózati elemek üzemeltetése és fenntartása, valamint az azokhoz kapcsolódó – különösen műszaki szakmai, pénzügyi, számviteli és jogi – tevékenységek pénzügyi fedezetének biztosítása,
- d) a közúti közlekedési infrastruktúrával összefüggő egyéb állami feladatok, valamint az azokhoz kapcsolódó – különösen műszaki szakmai, pénzügyi, számviteli és jogi – tevékenységek pénzügyi fedezetének biztosítása,
- e) a koncessziós szerződés keretében üzemeltetett útszakaszok rendelkezésre állási díja fizetésének,
- f) az országos közúthálózati elemek meglévő kapacitásának bővítése és új hálózati elemek kiépítése

érdekében.

(3) Az útdíj bevételből a külsőköltség díjbevétel az alábbi sorrend figyelembevételével – a mindenkorai szakmapolitikai döntésekkel összhangban – használható fel:

- a) a hatékony árképzés elősegítése,
- b) a közúti közlekedésnek tulajdonítható környezetszennyezés forrásnál való csökkentése,
- c) a közúti közlekedésnek tulajdonítható környezetszennyezés hatásainak a szennyezés forrásánál történő enyhítése,
- d) a járművek széndioxid kibocsátásának mérséklésére és energiahatékonyságának javítása és ellenőrzése,
- e) a közúti közlekedés biztonságának javítása,
- f) a közlekedők által igénybe vehető alternatív infrastruktúra fejlesztése, illetve a meglévő kapacitás növelése,
- g) a transzeurópai közlekedési hálózat támogatása,
- h) a logisztikai tevékenység optimalizálása,
- i) a biztonságos parkolóhelyek biztosítása

érdekében.

IV. fejezet

A megtett úttal arányos díjszedési rendszerrel összefüggő közigazgatási feladatok

8. Az útdíjfizetési kötelezettség teljesítésének ellenőrzése és elmulasztásának szankciója

14. § Jogosulatlan úthasználatnak minősül – a 9. § szerinti mentesség eseteinek kivételével – , ha:

- a) az útdíjköteles elemi útszakasz használatának megkezdése előtt a díjfizetésre kötelezett elmulasztja viszonylati jegy megváltását az általa használt útdíjköteles elemi útszakaszra vonatkozóan és nincs hatályos, az útdíjszolgáltatóval kötött – az e törvény szerinti bevallások útdíjszedőhöz történő benyújtására és útdíj megfizetésére vonatkozó – szerződése,
- b) a díjfizetésre kötelezett az útdíjköteles elemi útszakaszt a díjkategóriájánál alacsonyabb díjkategóriához tartozó bevallás alapján használja, vagy

c) az útdíjköteles elemi útszakasz használatára az érintett gépjármű vonatkozásában van hatályos, az útdíjszolgáltatóval kötött – az e törvény szerinti bevallások útdíjszedőhöz történő benyújtására és útdíj megfizetésére vonatkozó – szerződése, de a fedélzeti eszköz szabályszerű működtetésének az e törvény végrehajtására kiadott kormányrendeletben meghatározott feltételek valamelyike nem teljesül az útdíjköteles elemi útszakaszok használata során.

15. § (1) A bírság mértékét úgy kell megállapítani, hogy az az előírt díj megfizetésére ösztönözze a díjfizetésre kötelezetteket.

(2) A kiszabott bírság az államháztartásról szóló 2011. évi CXCV. törvény 14. § (4) bekezdés d) pontja szerinti fejezet javára elszámolandó költségvetési bevételként a központi költségvetés bevételeit képezi. A kiszabott bírság összegének megfizetése forintban, az e törvény felhatalmazása alapján kiadott jogszabályban meghatározott számlaszámra történő befizetéssel történik.

16. § Az e törvény szerinti jogosulatlan úthasználat szabályszegés, amelynek észlelése esetén a közúti közlekedésről szóló törvény alapján bírság szabható ki.

17. § (1) Az útdíjszedő az útdíjellenőrzési feladatokat ellátó általános rendőrségi feladatokat ellátó szerv (a továbbiakban: Rendőrség) útdíjellenőrzési tevékenységének támogatása érdekében:

a) az adatgyűjtést végez a díjköteles útszakaszon közlekedő gépjárművekről, telepített fix vagy mobil eszközök felhasználásával,

b) az a) pont szerinti eszközök útján felvételezett, azonosításra alkalmas adatokat és a rendszám adatokat összeveti az úthasználati jogosultsággal rendelkezőkről rendelkezésére álló adatokkal,

c) a b) pont szerinti összevetés alapján összeállított adatállományt – kivéve a jogosult úthasználatra vonatkozó adatokat – átadja az útdíjellenőrzésre jogosult hatóság számára.

(2) A Rendőrség az (1) bekezdés c) pontja szerinti adatokat összeveti az útdíjköteles elemi útszakaszok térítésmentes használatára jogosultak adataival, majd az összevetés eredményeként előállított, a vélelmezett szabályszegések esetében hivatalból megindítja a külön törvényben meghatározott hatósági eljárást.

(3) A Rendőrség az útdíjellenőrzési tevékenysége keretében jogosult közvetlenül adathozzáféréssel a rögzített rendszám adat alapján az ellenőrzéshez szükséges gépjárműre vonatkozó adatokat átvenni az úthasználati jogosultsággal rendelkezőkről az útdíjszedő által vezetett nyilvántartásból (úthasználati jogosultsággal rendelkezők nyilvántartása).

(4) Az UD rendszerben kezelt adatok teljes körét egyedi informatikai alkalmazás igénybevételeivel közvetlen adathozzáféréssel (a továbbiakban: közvetlen hozzáférés) jogosult átvenni

a) a bíróság, a közigazgatási bírság bírósági felülvizsgálatával kapcsolatos eljárás lefolytatása céljából,

b) az ügyészség, az ügyész közigazgatási eljárásban történő részvételével összefüggő feladatok ellátása érdekében,

c) a nyomozó hatóságok, a hatáskörükbe tartozó bűncselekmények nyomozásával összefüggő feladatok ellátása érdekében,

d) a nemzetbiztonsági szolgálatok törvényben meghatározott feladataik ellátása érdekében,

e) a szervezett bűnözés elleni fellépés koordinációjáért felelős szerv az elemző-értékelő tevékenysége céljából.

(5) Az (4) bekezdésben felsoroltakon kívül az elektronikus ellenőrző rendszerből adatigénylésre jogosult az is, akit a hatáskörébe tartozó feladat ellátása érdekében törvény feljogosít az elektronikus díjellenőrző rendszer adatainak megismerésére.

9. Az útdíjszedő és az útdíjiszolgáltatók tevékenységének felügyelete

18. § Az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletben kijelölt felügyeleti szerv hatósági ellenőrzés keretében ellenőrzi az útdíjszedő és az útdíjiszolgáltató e törvény és az annak felhatalmazása alapján kiadott jogszabályok hatálya alá tartozó tevékenységének jogszerűségét.

19. § (1) A felügyeleti szerv az ellenőrzés során az útdíjszedő és az útdíjiszolgáltató e törvény hatálya alá tartozó tevékenységeire vonatkozó adatbázisaiba betekinthes, az ott tárolt adatokról, listákról másolatot, vagy feljegyzést készíthet. Az így tudomására jutott személyes adatokat a felügyeleti szerv a hatósági ellenőrzési eljárás lezárását követő egy év elteltével törli.

(2) Az útdíjszedő és az útdíjiszolgáltató az adatbázisait úgy köteles kialakítani és működtetni, hogy a felügyeleti szerv az ellenőrzési feladatának az adatbázis működésének sérelme nélkül, bármikor eleget tudjon tenni.

(3) A felügyeleti szerv a vizsgálatának megállapításait jogosult nyilvánosságra hozni azzal, hogy a díjfizetésre kötelezettek és az úthasználók személyes adatait nem hozhatja nyilvánosságra.

(4) Ha a felügyeleti szerv az ellenőrzési jogosítványai alapján adatot kér, a megkeresésnek – ha e törvény másként nem rendelkezik – a megkeresett útdíjszedő és útdíjiszolgáltató a felügyeleti szerv által megállapított határidőn belül köteles eleget tenni.

20. § (1) Ha a felügyeleti szerv a lefolytatott vizsgálat alapján megállapítja, hogy az útdíjszedő, vagy az útdíjiszolgáltató nem a jogszabályoknak megfelelően végzi tevékenységét, az alábbi jogkövetkezményeket alkalmazhatja:

a) felhívja az érintett útdíjszedő vagy útdíjiszolgáltató figyelmét a kötelezettségei teljesítésére és határidő tűzésével kötelezi a jogsértés megszüntetésére,

b) felügyeleti bírságot szab ki, amelynek mértéke 1 millió forinttól 100 millió forintig terjedhet, amely az államháztartás központi alrendszerének bevételét képezi,

c) az a) pont alapján megadott határidő eredménytelen eltelte után az útdíjiszolgáltató tevékenységét, EETS szolgáltató esetén annak magyarországi tevékenységét felfüggeszti, és ezt a tényét az általa vezetett nyilvántartásban rögzíti.

(2) A felügyeleti bírság kiszabása során a felügyeleti szerv mérlegeli:

a) a jogszabálysértés súlyát,

b) korábbi jogszabálysértés súlyát és gyakoriságát,

c) az útdíjszedő vagy útdíjiszolgáltató éves árbevételének nagyságát,

d) a jogszabálysértéssel okozott kár nagyságát és a károsultak számát.

10. A díjszedésben résztvevő szervezetek nyilvántartása

21. § (1) Az útdíjszedőt és a vele szerződéses viszonyban álló útdíjszolgáltatót a felügyeleti szerv köteles a Bizottság az európai elektronikus útdíjszedési szolgáltatás és műszaki elemei meghatározásáról szóló, 2009. október 6-i 2009/750/EK határozatának 19. cikke szerinti célból nyilvántartásba venni, ha az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletben meghatározott feltételeket teljesíti.

(2) Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartás vezetése érdekében a felügyeleti szerv az alábbi adatokat kezeli:

- a) egyéni vállalkozó esetén annak nevét, lakóhelyét, anyja nevét, születési helyét és idejét, elektronikus levélcímét, telefonszámát, fizetési számla számát, valamint a személyazonosításra szolgáló okmánya számát, továbbá vállalkozói igazolványának számát vagy a bejegyző hatóság által kiadott azonosítóját, és adószámát vagy a bejegyzése szerinti ország adóhatósága által kiadott más hasonló azonosítóját,
- b) jogi személy és jogi személy nélküli gazdasági társaság (alábbiakban együttesen: szervezet) esetén a szervezet nevét, székhelyét, cégjegyzékszámát vagy a bejegyző hatóság által kiadott azonosítóját, adószámát vagy a bejegyzése szerinti ország adóhatósága által kiadott más hasonló azonosítóját, fizetési számlája számát, a képviselőjére jogosultak nevét, beosztásukat, a szervezet elektronikus levélcímét és telefonszámát.

(3) A felügyeleti szerv a (2) bekezdésben foglaltakon túl az (1) bekezdésben meghatározott céllal nyilvántartást vezet az alábbiakról:

- a) az útdíjköteles elemi útszakaszok, továbbá annak megjelölése, hogy ezek közül melyek tartoznak az EETS körébe,
- b) az útdíjköteles elemi útszakaszokon díjszedői feladatokat ellátó szervezet(ek) megnevezése,
- c) az útdíjköteles elemi útszakaszokon alkalmazott díjszedési technológia,
- d) az útdíjköteles elemi útszakaszok használatáért fizetendő útdíj megállapításával összefüggő adatok (így különösen a díjkategóriák és más, a díjfizetést befolyásoló jellemzők, valamint az alkalmazott díjtételek),
- e) az útdíjszedő által külön jogszabályban meghatározott területi nyilatkozat teljes szövege.

(4) Amennyiben a nyilvántartott adataiban változás áll be, a nyilvántartásban szereplő személy vagy szervezet köteles a változást 15 napon belül a felügyeleti szervnek bejelenteni. A bejelentett változást a felügyeleti szerv a változások idejének megjelölésével vezeti át. Amennyiben a felügyeleti szerv a változásról hivatalból szerez tudomást, úgy a változás átvezetéséről is hivatalból gondoskodik, az adatváltoztatásról a nyilvántartott személyt, szervezetet 15 napon belül értesíti. Amennyiben a bejelentés megtételére köteles személy bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget és a felügyeleti szerv hivatalból sem szerez tudomást a változásról annak bekövetkezésétől számított 15 napon belül, úgy a felügyeleti szerv a 20. § (1) bekezdés a) és b) pontjában meghatározott jogkövetkezményeket alkalmazhatja.

22. § (1) A felügyeleti szerv évente legalább egyszer megvizsgálja, hogy az útdíjszolgáltató teljesíti-e a rá vonatkozó jogszabályi követelményeket. Amennyiben nem, 30 napos határidő tűzésével felhívja az útdíjszolgáltatót a jogszabálynak való megfelelésre, ennek eredménytelen eltelte után az útdíjszolgáltatót törli a nyilvántartásból.

(2) A nyilvántartás adatai – egyéni vállalkozók lakóhelyének, személyazonosításra szolgáló okmánya számának kivételével – közérdekből nyilvánosak.

(3) A felügyeleti szerv minden naptári év végén elektronikus úton eljuttatja az Európai Unió tagállamainak nyilvántartást vezető szervezetei és az Európai Bizottság számára az EETS szolgáltatásba bevont úthálózatra és az EETS szolgáltatókra vonatkozó adatokat.

(4) A felügyeleti szerv értesíti az EETS szolgáltató nyilvántartásba vételének helye szerint illetékes tagállamot és az Európai Bizottságot, ha a számára e tagállam nyilvántartást vezető szervezete által megküldött adatok és az általa belföldön tapasztalt tényleges helyzet közötti eltérést észlel.

11. Egyeztető szerv

23. § (1) Az útdíjszolgáltató és az útdíjszedő egymás közötti – különösen a szerződéskötésre irányuló tárgyalásokkal vagy a már fennálló szerződéses viszonyukkal összefüggésben felmerült – jogvitáiban a bírósági igényérvényesítés előtt a feleknek meg kell kísérelniük a jogvita peren kívüli rendezését az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletben kijelölt egyeztető szerv útján.

(2) A vitában érintett felek a bírósági igényérvényesítést megelőzően kötelesek felkérni az egyeztető szervet, hogy jogvitájukat vizsgálja meg és arra vonatkozóan adjon véleményt. Az egyeztető szerv véleménye a felekre nézve kötelező erővel nem bír.

(3) A Kormány rendeletben állapítja meg az egyeztető szerv szervezetére, működésére és eljárására vonatkozó részletes szabályokat.

12. Tanúsító szerv

24. § (1) Az elektronikus díjszedési rendszer átjárhatósági rendszerelemeinek – ideértve az útmenti berendezéseket és kapcsolódási pontjaikat is – megfelelőségi és használati alkalmassági igazolásait a tanúsító szerv állítja ki, vizsgálati tanúsítvány formájában. A tanúsító szerv kijelölését, valamint részletes feladatait és működési feltételeit az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendelet állapítja meg.

(2) A tanúsító szerv:

- a) figyelembe veszi az EETS berendezéseket gyártó, az EETSszolgáltató vagy annak felhatalmazott képviselője által készített, az előírásoknak való megfeleléséről szóló nyilatkozatot;
- b) ellenőrzi a műszaki dokumentációt és a működés közbeni tapasztalatszerzés alapján történő hitelesítés programját;
- c) jóváhagyja a működés közbeni viselkedésre vonatkozó felügyeleti eljárást, és konkrét ellenőrzést végez;
- d) értékeli a működés közbeni átjárhatóságot az útdíjszedő feladatai teljesítése érdekében fenntartott rendszerei és műveleti folyamatai tekintetében;
- e) az átjárhatósági rendszerelemek együttműködésének sikeres próbája esetén a használatra való alkalmasságot tanúsító igazolást bocsát ki;
- f) az átjárhatósági rendszerelemek sikertelen működése esetén jelentést készít, amely számba veszi azon problémákat is, amelyek egy adott díjszedő rendszereinek és folyamatainak a vonatkozó szabványoknak és műszaki előírásoknak való meg nem felelése esetében jelentkezhetnek, valamint lehetőség szerint javaslatokat tartalmaz a problémák orvoslására.

13. Együttműködési kötelezettség

25. § Az útdíjköteles elemi útszakaszt kezelő szervezetek kötelesek az elektronikus útdíjszedési, útdíjellenőrzési rendszer megvalósítása, és annak üzemeltetése során az egyes feladatok teljesítésére kijelölt szervezetekkel, az általuk bevont közreműködőkkel és az elektronikus módon történő útdíjszedési-, útdíjellenőrzési rendszer kivitelezőjével (a továbbiakban együtt: jogosult szervezetek) a rendszer felmérése, tervezése, kivitelezése és üzemeltetése során együttműködni, így különösen kötelesek:

- a) a jogosult szervezeteket a kezelésükben lévő útszakaszokra beengedni, azok munkavégzését lehetővé tenni,
- b) a munkavégzéshez szükséges hozzájárulásokat, illetve nyilatkozatokat a megkeresést követő 15 napon belül kiadni,
- c) az általuk kezelt közúton a szükséges biztonsági és biztosítási feladatokat elvégezni,
- d) erre irányuló kérés esetén konzultációt folytatni és a kért felvilágosítást megadni más jogosult szervezetek számára.

V. fejezet

Adatkezelés

26. § (1) A felügyeleti szerv a felügyeleti jogkörében eljárva jogosult a díjfizetési kötelezettséggel érintett gépjárműveknek a díjfizetési kötelezettséggel kapcsolatos alábbi jellemzőit, valamint az úthasználók, üzemeltetők, és a szerződött díjfizetők alábbi személyes adatait kezelni a díjszedés hatékony lebonyolítása érdekében, a díj, illetve a bírság megfizetésére irányuló követelés elévüléséig:

- a) a természetes személy úthasználó, üzemeltető, és szerződött díjfizető nevét, lakóhelyét, anyja nevét, születési helyét és idejét, elektronikus levélcímét, telefonszámát, fizetési számla számát, valamint a személyazonosításra szolgáló okmány adatait,
- b) jogi személy úthasználó, üzemeltető, és szerződött díjfizető nevét, székhelyét, cégjegyzékszámát vagy az azt bejegyző hatóság által kiadott más hasonló azonosítóját, továbbá elektronikus levélcímét, telefonszámát, fizetési számla számát,
- c) a megfizetendő útdíj és bírság mértékét,
- d) az úthasználat helyét és idejét,
- e) az útdíjfizetés helyét és időpontját,
- f) a gépjármű vagy gépjárműszerelvény forgalmi rendszámát,
- g) a gépjárműnek vagy gépjárműszerelvénynek a díjkategória meghatározásához szükséges jellemzőit,
- h) a nyilvántartott fedélzeti eszközök azonosító adatait,
- i) a gépjárműről és annak hatósági jelzéséről készített képfelvételt,
- j) az útdíjköteles elemi útszakaszok viszonylati jegy alapján történő használata esetén az útvonalat, az annak megtételéhez engedélyezett időszakot, valamint a bizonylatszámot.

(2) Az útdíjszolgáltató a 6. § (5) bekezdésében, valamint a 7. §-ban meghatározott feladatai ellátása érdekében az (1) bekezdésben meghatározott adatokat - az (1) bekezdés i) pontjában foglalt adatok kivételével - jogosult kezelni a díj megfizetésére irányuló követelés elévüléséig.

(3) Az útdíjszedő a 6. § (4) bekezdésében és a 17. §-ban meghatározott feladatai ellátása érdekében az (1) bekezdésben meghatározott adatok közül a c)-j) pontokban felsorolt adatokat jogosult kezelni a díj megfizetésére irányuló követelés elévüléséig.

(4) A Rendőrség jogosult az útdíj-fizetési kötelezettség alól mentes gépjárműveknek a mentességgel kapcsolatos alábbi jellemzőit, valamint az útdíj-fizetésre kötelezettek alábbi személyes adatait kezelni azok külön hozzájárulása nélkül is az útdíjszedés, valamint az útdíj-fizetési kötelezettség teljesítésének ellenőrzése érdekében, az útdíj, illetve a kiszabott bírság behajtása érdekében, az ezekre irányuló követelések elévüléséig:

- a) a gépjárműről és annak hatósági jelzéséről készített képfelvételt,
- b) szabályszegés megállapítása esetén az érintett természetes személyek nevét, lakóhelyét, anyja nevét, születési helyét és idejét, valamint a személyazonosításra szolgáló okmány adatait és fizetési számla számát,
- c) szabályszegés megállapítása esetén az érintett jogi személyek nevét, székhelyét, cégjegyzékszámát vagy egyéb bejegyzési adatait és fizetési számla számát,
- d) az úthasználat helyét és idejét,
- e) a gépjármű vagy gépjárműszerelvény forgalmi rendszámát,
- f) a gépjárműnek vagy gépjárműszerelvénynek a díjkategória meghatározásához szükséges jellemzőit.

(5) A Rendőrség jogosult az úthasználati jogosultsággal rendelkezőkről és az érvénytelenített fedélzeti eszközökről az útdíjszedő által vezetett nyilvántartással, valamint az útdíjköteles elemi útszakaszok térítésmentes használatára jogosultak adataival összevetni a (4) bekezdés szerinti adatokat. Az útdíjellenőrzési feladatok ellátása során a Rendőrség jogosult a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény 9. § (1) és (1a) bekezdésében, (2) bekezdés a), b), d) és e) pontjában, továbbá (3) bekezdésében meghatározott adatokat, a polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 17. § (2) bekezdés b) pontja és (6) bekezdése szerinti adatokat, a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény III. fejezet 1. Címében meghatározott adatokat, valamint a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény 21/D. § (1) bekezdésében foglalt adatokat, továbbá az útdíjköteles elemi útszakaszok térítésmentes használatára jogosultak nyilvántartásában szereplő adatokat átvenni.

(6) A Rendőrség jogosult külföldi hatósági jelzéssel ellátott jármű rendszámát, amennyiben a jármű fedélzeti eszközzel felszerelt, annak azonosító adatait; a szabályszegés elkövetésének helyét és idejét, valamint a helymeghatározás egyéb jellemző adatait, az ellenőrzés képi felvételeit az ellenőrzés időpontjától számított 2 évig megőrizni, amennyiben a jogsértő üzembentartó személye helyszíni ellenőrzés, illetve automatizált lekérdezés útján nem volt megállapítható.

(7) A Rendőrség a bírság kiszabására irányuló eljárásban közvetlen adathozzáféréssel átveheti a tagállami járműnyilvántartásokból a szabályszegés bizonyításához szükséges rendszám adatokat, a természetes személy üzembentartó személyi- és lakcímadatait, és a nem természetes személy üzembentartó azonosításához szükséges adatokat.

(8) Az útdíjszolgáltató köteles az általa vezetett, az úthasználatra vonatkozó szolgáltatási szerződés hatálya alá tartozó személyek és gépjárművek útdíjszedéshez és útdíjellenőrzéshez szükséges adatait – az e §-ban meghatározott adatkezelési jogosultságok figyelembevételével

– az útdíjszedő, az útdíjellenőrzésre feljogosított szervezet, valamint a felügyeleti szerv számára átadni.

(9) Az útdíjszedő és az útdíjszolgáltató köteles – az útdíjszedő, az útdíjszolgáltató és a felügyeleti szerv közötti együttműködési megállapodásban rögzített módon – együttműködni a titkos információgyűjtésre, illetve titkos adatszerzésre a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvény, továbbá a büntetőeljárásban részt vevők, az igazságszolgáltatást segítők Védelmi Programjáról szóló törvény szerint felhatalmazott szervezetekkel. Az útdíjszedő és az útdíjszolgáltató, valamint az útdíjellenőrzésre feljogosított szervezet az e törvény alapján folytatott tevékenységét olyan módon köteles végezni, amely nem zárja ki, nem lehetetleníti el a titkos információgyűjtést, illetve a titkos adatszerzést.

(10) A büntetőeljárásról szóló törvény szerinti nyomozó hatóságok és a Rendőrségről szóló törvényben meghatározott belső bűnmegelőzési és bűnfelderítési feladatokat ellátó, valamint terrorizmust elhárító szerv, továbbá a nemzetbiztonsági szolgálatok a törvényben foglaltak szerint, az útdíjköteles elemi útszakaszon közlekedő járművek díjszedési jellemzőit (így különösen az úthasználat helyét, idejét, a gépjármű vagy gépjárműszerelvény forgalmi rendszámát és a díj mértékének megállapítása során jelentőséggel bíró jellemzőit) az UD rendszer igénybevétele útján megfigyelhetik, az onnan származó adatokat tárolhatják.

(11) Az útdíjszedő és az útdíjszolgáltató – a nemzetbiztonsági szolgálatokról szóló törvényben meghatározott adatszolgáltatás és adatbetekintés kivételével – köteles tájékoztatni az érintett nemzetbiztonsági szolgálatot a szolgálat minősített adatot képező, gépjárműveit érintő adatszolgáltatási megkeresésekről. A tájékoztatás elektronikus megvalósításának módját és eljárásrendjét az útdíjszedő, az útdíjszolgáltató és a felügyeleti szerv közötti együttműködési megállapodásban kell rögzíteni.

27. § Az útdíjból, valamint ennek megfizetésének elmaradása esetén fizetett bírságból származó bevételeket, illetve ezek felhasználására vonatkozó adatokat a 13. § (2) bekezdésében meghatározott célok finanszírozását szolgáló költségvetési előirányzat kezelője köteles a honlapján hozzáférhetővé tenni, illetve az e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendelet szerint létrehozott Társadalmi Egyeztető Szervezet részére – kérés esetén – megküldeni.

VI. fejezet

Záró rendelkezések

14. Felhatalmazó rendelkezések

28. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben

- a) állapítsa meg az útdíj fizetésére kötelezettek körét és a díjkategóriákat, valamint az útdíj mértékének megállapítására vonatkozó módszertant, és az esetleges kedvezményekre vonatkozó rendelkezéseket;
- b) jelölje ki a magyar állam nevében az útdíjszedői feladatok ellátása érdekében szerződéskötésre feljogosított költségvetési szervet, az útdíjszedői feladatok ellátására feljogosított szervezetet, továbbá az útdíjellenőrzés-támogatói feladatokat ellátó szervezetet;
- c) állapítsa meg az útdíjszolgáltató 21. § (1) bekezdés szerinti nyilvántartásba vételéhez szükséges feltételeket;
- d) jelölje ki a felügyeleti szervet és állapítsa meg feladat- és hatáskörét, illetékességét, továbbá működési rendjét és eljárását;

- e) jelölje ki a 11. alcím szerinti egyeztető szerv feladatait ellátó szervezetet, továbbá állapítsa meg az egyeztető szerv szervezetére, működésére és eljárására vonatkozó részletes szabályokat;
- f) állapítsa meg az útdíj megfizetésére, valamint az útdíjszedő és az útdíj szolgáltatók közötti útdíjigények elszámolására vonatkozó részletes szabályokat;
- g) állapítsa meg a díjszedésben érintett szervezetek díjszedéssel kapcsolatos tevékenységeire vonatkozó részletes szabályokat, különösen azok egymás közötti és a díjfizetésre kötelezettekkel megkötött szerződéseivel és ügyfélkapcsolati tevékenységeivel összefüggésben;
- h) állapítsa meg az útdíjellenőrzési hatósági tevékenység végzéséhez szükséges, az útdíjszedő és a díj szolgáltató, illetve a díj szolgáltató és az úthasználó között létrejövő szerződésben kötelezően szerepeltetendő adatok körét;
- i) állapítsa meg az EETS szolgáltatásra vonatkozó részletes szabályokat;
- j) állapítsa meg a Társadalmi Egyeztető Szervezet létrehozására és működésére vonatkozó szabályokat;
- k) állapítsa meg az útdíjköteles elemi útszakaszok térítésmentes használatára jogosultak nyilvántartásának vezetésével kapcsolatos eljárási, nyilvántartási és adatszolgáltatási szabályokat;
- l) állapítsa meg azokat a szabályokat, amelyek biztosítják, hogy az útdíjra vonatkozó rendelkezések hatálybalépésekor valamennyi úthasználó számára lehetőség nyíljon valamely útdíj szolgáltató útdíj beszedésére irányuló szolgáltatását igénybe venni;
- m) állapítsa meg a beszedett díj és bírság központi költségvetésbe történő befizetésének rendjét, részletes szabályait, továbbá az útdíj elszámolásának számviteli szabályait;
- n) állapítsa meg a jármű kijelölt várakozási helyre szállításának és az ezzel kapcsolatos költségviselésnek a részletes szabályait;
- o) állapítsa meg az úthasználó bevallással összefüggő kötelezettségeit, beleértve a fedélzeti eszköz üzemeltetésével, használatával és érvénytelenítésével kapcsolatos részletes szabályokat, valamint
- p) állapítsa meg a bevallási közreműködővel szemben támasztott követelményeket, valamint a bevallási közreműködőkkel megkötendő szerződés tartalmi elemeit.

(2) Felhatalmazást kap a miniszter, hogy

- a) rendeletben állapítsa meg a törvény hatálya alá tartozó, díjfizetési kötelezettséggel érintett utakat és díjköteles elemi útszakaszokat;
- b) rendeletben állapítsa meg a Kormány által megállapított egyes díjkategóriákba tartozó gépjárművek díjszedési környezetvédelmi besorolását;
- c) az adópolitikáért felelős miniszterrel egyetértésben rendeletben – a Kormány által rendeletben megállapított díjpolitikai alapelvek alapján – meghatározza az útdíjköteles elemi útszakaszok használatáért fizetendő útdíj – beleértve az infrastruktúra díjat és a külsőköltség-díjat – mértékét;
- d) rendeletben állapítsa meg a felügyeleti szerv nyilvántartás vezetésével kapcsolatos jogaira és kötelezettségeire, valamint a nyilvántartás vezetésére vonatkozó eljárási szabályokat;

- e) rendeletben jelölje ki a tanúsító szervet, valamint a tanúsító szerv részletes feladatait és működési feltételeit rendeletben határozza meg;
- f) rendeletben határozza meg az egyetemes útdíjszolgáltató által a bevallási közreműködők részére fizetendő átalány-költségtérítés mértékét és számításának módját.

15. Hatálybalépés

29. § Ez a törvény 2013. július 1-jén lép hatályba.

16. Az Alaptörvény sarkalatosságra vonatkozó követelményének való megfelelés

30. § (1) A 36. § (2) bekezdése az Alaptörvény 40. cikke alapján sarkalatosnak minősül.

(2) A 39. § az Alaptörvény 46. cikk (6) bekezdése alapján sarkalatosnak minősül.

17. Az Európai Unió jogának való megfelelés

31. § (1) Ez a törvény

1. a nehéz tehergépjárművekre az egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról szóló, 1999. június 17-i 1999/62 EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek,
2. a Közösségen belüli elektronikus útdíjszedési rendszerek átjárhatóságáról szóló, 2004. április 29-i 2004/52 EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek,
3. a nehéz tehergépjárművekre az egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról szóló 1999/62 EK irányelv módosításáról szóló, 2006. május 17-i 2006/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek,
4. a nehéz tehergépjárművekre az egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról szóló 1999/62 EK irányelv módosításáról szóló, 2011. szeptember 27-i 2011/76/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvnek

való megfelelést szolgálja.

(2) Ez a törvény az európai elektronikus útdíjszedési szolgáltatás és műszaki elemei meghatározásáról szóló, 2009. október 6-i 2009/750/EK bizottsági határozat végrehajtásához szükséges rendelkezéseket állapít meg.

18. Módosító rendelkezések

32. § (1) A közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.) 15. § (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Az (1) bekezdés szerint megállapított díj, továbbá a 33/A. § szerinti használati díj, útdíj és pótdíj megfizetéséért - amennyiben a használati díjról szóló rendelet vagy útdíjról szóló törvény eltérően nem rendelkezik - a járműnek a közúti közlekedési nyilvántartásról szóló törvény szerinti üzemeltetője felelős.”

(2) A Kkt. 20. § (1) bekezdése a következő *m*) ponttal egészül ki:

(Az e törvényben, valamint külön jogszabályban és közösségi jogi aktusban)

„*m*) az útdíjköteles útszakaszok használatáért fizetendő, megtett úttal arányos útdíjra”

(vonatkozó rendelkezések megsértői bírság fizetésére kötelezhetők.)

(3) A Kkt. 20. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4) Az (1) bekezdés a)-j) és l) pontjában foglalt valamely rendelkezés megsértőjével szemben - ide nem értve a regisztrációs adóról szóló törvény szerinti gépjárműflotta-üzemeltetőtől bérbbe vett személygépkocsi bérlőjét, vezetőjét, ha a személygépkocsi után a regisztrációs adót megfizették, és ezt a személygépkocsi vezetője a vámhatóság által kiállított igazolás bemutatásával bizonyítja - 10 000 forinttól 800 000 forintig, a k) és m) pontokban foglalt esetben 10 000 forinttól 300 000 forintig terjedő bírság szabható ki. Az egyes rendelkezések megsértése esetén kiszabandó bírságok, valamint a több jogsértő cselekmény vagy mulasztás esetén az ugyanabban az eljárásban kiszabható bírság maximális összegét külön jogszabály állapítja meg. Nincs helye bírság kiszabásának, ha a jogsértő cselekmény elkövetése óta két év eltelt (elévülés).”

(4) A Kkt. 20. § (4a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(4a) A közúti forgalomban történő ellenőrzés során, ha a 20. § (1) bekezdés k) vagy m) pontjában meghatározott szabályszegést elkövető személye a helyszínen megállapítást nyer, a hatóság eljáró tagja határozathozatal nélkül szabja ki a bírságot és döntését közli az elkövetővel. Ha az elkövető a jogsértés tényét nem vitatja, a döntéssel szemben fellebbezésnek nincs helye, amelyről az ügyfelet a helyszínen tájékoztatni kell.”

(5) A Kkt. 20. § (7) bekezdésének helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) Közúti forgalomban történő ellenőrzés esetén a járművet – a veszélyes áru, a gyorsan romló élelmiszer és az élő állat szállítmány feltartóztatására vonatkozó előírások megtartásával – a hatósági eljárás lefolytatása során, illetve a bírság, illetőleg a pénzkövetelés biztosítás megfizetéséig az erre vonatkozó külön határozat kiadása nélkül a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló törvénynek a biztosítási intézkedésekre vonatkozó feltételek szerint vissza lehet tartani. A jármű nem tartható vissza különösen abban az esetben, ha

a) a bírságfizetésre kötelezett (kötelezettek) székhelye, illetve lakóhelye vagy szokásos tartózkodási helye Magyarország területén van és a kötelezett rendelkezik az állami adóhatóság által kiadott adószámmal, illetve adóazonosító jellel, vagy

b) a bírságfizetési kötelezettség teljesítéséért pénzügyi intézmény kezességét, bankgaranciát vállal vagy a kötelezettséget belföldön bejegyzett, adószámmal rendelkező gazdálkodó szervezet átvállalja és ezt a tényét a bírságfizetésre kötelezett az eljárás során hitelt érdemlően igazolja.”

(6) A Kkt. 20. § (11) bekezdése a következő g) ponttal egészül ki:

(Magyarország területén magyar vagy külföldi rendszámú közúti jármű közlekedésére, valamint a közúti járművel végzett áru-, illetve személyszállítási tevékenységre vonatkozó az (1) bekezdés szerinti rendelkezések megtartását)

„g) az (1) bekezdés m) pontja tekintetében a rendőrség”

(jogosult együtt vagy önállóan ellenőrizni. A közúti forgalomban közlekedő járműnek az (1) bekezdés c) és d) pontjában meghatározott ellenőrzésébe a munkaügyi hatóság is, a belföldi forgalomban közlekedő járműnek az (1) bekezdés a) és b), valamint f)-j) pontjában meghatározott ellenőrzésébe a vámhatóság is bevonható.)

(7) A Kkt. 20. §-a a következő (16) bekezdéssel egészül ki:

„(16) Amennyiben az ellenőrzésre jogosult hatóság a közúti ellenőrzés során megállapítja, hogy a 21. § (1) bekezdés *h*) pontjában meghatározott rendelkezés megszegése miatt közigazgatási eljárás még nem indult, úgy – tekintet nélkül a szabályszegés elkövetési helyére – a (7)-(10) bekezdésben foglaltak szerint kell eljárni.”

33. § (1) A Kkt. 21. § (1) bekezdése a következő *h*) ponttal egészül ki:

(A gépjármű üzemben tartója, illetve a 21/A. § (2) bekezdésében meghatározott esetben a gépjárművet használatra átvevő személy felel azért, hogy az általa üzemeltetett, illetve használt gépjárművel)

„*h*) a díjköteles útszakaszok használatáért fizetendő, megtett úttal arányos útdíjra”

(vonatkozó - külön jogszabályban meghatározott - egyes előírások betartásra kerüljenek.)

(2) A Kkt. 21. § (2a) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2a) Amennyiben a 20. § (1) bekezdés *k*) vagy *m*) pontjában foglalt szabályszegést elkövető kiléte a helyszíni intézkedés, vagy a közigazgatási hatósági eljárásban ismertté válik, a (2) bekezdésben meghatározott bírság helyett a jármű vezetőjével szemben a 20. § (4) bekezdés szerinti bírságot kell kiszabni.”

(3) A Kkt. 21. § (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A (2) bekezdésben meghatározott közigazgatási bírság kiszabásának – az (1) bekezdés *h*) pontja kivételével – kizárólag a külön jogszabály szerinti technikai eszközzel készített és továbbított felvétellel dokumentált szabályszegés esetén van helye.”

(4) A Kkt. 21. §-a a következő (3a) bekezdéssel egészül ki:

„(3a) A (2) bekezdésben meghatározott közigazgatási bírság kiszabásának az (1) bekezdés *h*) pontja esetén kizárólag az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő megtett úttal arányos díjról szóló törvényben (a továbbiakban: ED törvény) meghatározott UD rendszer üzemeltetője által a bírság kiszabására jogosult hatóságnak átadott adatok alapján van helye.”

34. § A Kkt. 32. § (4) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép

„(4) A 8. § (1) bekezdés *h*) pontjában, a 11. § (2) bekezdésében, a 34. § (1) bekezdésében, valamint más jogszabályban meghatározott, az országos közúthálózat üzemeltetésére, fenntartására és fejlesztésére, a díjpolitika megalapozására, valamint a használati díj- és pótdíjszedésre, a pótdíj behajtására és a díj ellenőrzésre vonatkozó állami feladatok pénzügyi forrásait a költségvetési törvényben a 33. § (5) bekezdésében meghatározott szerv költségvetésében kell megállapítani.”

35. § A Kkt. 33/A. § (6) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(6) Az (1) bekezdésben meghatározott díjak beszedésének feladatait, valamint a díjellenőrzési létesítmények üzemeltetését, működtetését az ÁAK Zrt. látja el. Ennek végrehajtása érdekében a KKK szerződést köt az ÁAK Zrt.-vel.”

36. § (1) A Kkt. 48. § (3) bekezdés a) pont 15. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap a Kormány, hogy)

„15. a közúti áru fuvarozásra, személyszállításra, a vizsgálóállomás által végzett közúti jármű vizsgálatára, az ömlesztett áruk szállítására, az egyes közúti közlekedési szabályokra vonatkozó rendelkezések megsértése, valamint a jogosulatlan úthasználat esetén kiszabható

bírságok összegét, valamint a bírságotól összefüggő hatósági feladatok általános szabályait,”

(rendeletben határozza meg.)

(2) A Kkt. 48. § (3) bekezdés a) pont 21. alpontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap

a Kormány, hogy)

„21. a közigazgatási bírsággal sújtandó közlekedési szabályszegések körét, az e tevékenységekre vonatkozó rendelkezések megsértése, valamint a jogosulatlan úthasználat esetén kiszabható bírságok összegét, a bírság kiszabásának részletes szabályait, valamint a beszedett bírság felhasználását,”

(rendeletben határozza meg.)

(3) A Kkt. 48. § (3) bekezdés j) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Felhatalmazást kap

a Kormány, hogy)

„j) a miniszter, hogy a közlekedésrendészetért felelős miniszter és az adópolitikáért felelős miniszter egyetértésével - a foglalkoztatáspolitikáért felelős miniszterrel, valamint a katasztrófák elleni védekezésért felelős miniszterrel egyetértésben - a közúti áru fuvarozásra, személyszállításra, az egyes közúti közlekedési szabályokra vonatkozó rendelkezések, valamint a jogosulatlan úthasználattal kapcsolatos bírságotól összefüggő hatósági feladatok részletes szabályait,”

(rendeletben állapítsa meg.)

37. § (1) A Kkt.

a) 33/B. § (3) bekezdésében az „A használati díj és az útdíj” szövegrész helyébe az „A használati díj” szöveg,

b) 33/B. § (4) bekezdésében az „A használati díj és az útdíj” szövegrész helyébe az „A használati díj” szöveg,

c) 33/B. § (5) bekezdésében az „a használati díjat vagy az útdíjat” szövegrész helyébe az „a használati díjat” szöveg

lép.

(2) Hatályát veszti a Kkt.

a) 29/F. §-a,

b) 33/A. § (2) bekezdése,

c) 33/B. § (2) és (9) bekezdése.

38. § A polgárok személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény 21. §-a a következő e) ponttal egészül ki:

(E törvény felhatalmazása alapján a 17. § (2) bekezdésének b) pontja szerinti adatokat jogosultak igényelni:)

„e) a díjköteles országos közutak díjfizetés ellenében történő használatának ellenőrzésére jogosult szervezetek törvényben meghatározott feladataik ellátásához.”

39. § (1) A rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 84. § (2) bekezdése a következő l) ponttal egészül ki:

(A rendőrség a törvényben meghatározott feladatai teljesítése érdekében térítés nélkül adatot kérhet az alábbi nyilvántartásokból)

„l) az autópályák, autóutak és főutak használatának megtett úttal arányos díjáról szóló törvény alapján az UD Rendszerben kezelt jogosulatlan úthasználók adatbázisából,”

(2) Az Rtv. 84. § (2) bekezdése a következő v) ponttal egészül ki:

(A rendőrség a törvényben meghatározott feladatai teljesítése érdekében térítés nélkül adatot kérhet az alábbi nyilvántartásokból)

„v) központi közlekedési közigazgatási és ellenőrzési bírságnylvántartásból”

(3) Az Rtv. 84. § (2) bekezdésének g) pontjában az „és az előzetes eredetiségvizsgálati nyilvántartás)” szövegrész helyébe az „, a díjköteles útszakaszok díjmentes használatára jogosultak nyilvántartása és az előzetes eredetiségvizsgálati nyilvántartás)” szöveg lép.

40. § (1) A közúti közlekedési nyilvántartásról szóló 1999. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Kknyt.) 19. §-a a következő (4) bekezdéssel egészül ki:

„(4) A Rendőrség az útdíjköteles elemi útszakaszok díjmentes használatára való jogosultság ellenőrzése céljából a nyilvántartásba vételt megelőzően az érintett gépjármű rendszámadata alapján történő lekérdezéssel jogosult a járműnyilvántartás 9. § (1) bekezdés szerinti adatait megismerni.”

(2) A Kknyt. 27/A. § (3) bekezdés b) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(A (2) bekezdés szerinti automatizált keresés elrendelésére feljogosított hatóságok:)

„b) a közúti közlekedés szabályainak megsértésével összefüggő közlekedésrendészeti szabálysértési és közigazgatási eljárások lefolytatása céljából

ba) a szabálysértési ügyekben eljáró szabálysértési hatóság vagy a bíróság,

bb) közigazgatási bírságotlasi eljárás során a rendőrség, a katasztrófavédelmi hatóság, valamint az autópályák, autóutak és főutak használatának díjáról szóló törvény szerinti útdíjellenőrzésre feljogosított szervezet,”

Általános indokolás

A Javaslát célja rendezni az autópályák, autóutak és főutak használatáért fizetendő útdíjhoz és az annak beszedéséhez kapcsolódó kérdéseket. Mindemellett az Európai Unió vonatkozó irányelveiben és határozatában olyan elvárásokat támaszt a tagállamokkal, így Magyarországgal szemben is, amelyek főbb, keretjellegű szabályait az Országgyűlés törvényi szinten látja szükségesnek rendezni (jogharmonizáció).

Magyarország Alaptörvénye B) cikkének (1) bekezdése és az E) cikkének (2) bekezdése szerint az Európai Unióval való állami alkotmányos hatáskörmegosztás és közös hatáskörgyakorlás elvei jelentik a jelen Javaslát alapvető és általános alkotmányos alapját, megalkotásának indokát, tekintettel az uniós szabályozás átvételi kötelezettségére is.

Az Országgyűlés feladatának tartja a jelen Javaslátban garanciális jelleggel rendezni az útdíj fizetésére kötelezett úthasználók, illetve a díjszedésben, ellenőrzésben érdekelt felek legfontosabb jogait és kötelezettségeit, továbbá megfelelő felhatalmazással ellátni a Kormányt, illetve annak tagjait alsóbb szintű, végrehajtási jellegű jogszabályok kidolgozására, hogy alkossák meg az útdíj beszedésének részletszabályait. A Javaslát benyújtásának további indoka, hogy az Alaptörvény I. cikkének (3) bekezdése szerint az alapvető jogokra és kötelezettségekre vonatkozó szabályokat törvény állapítja meg, illetve hogy alapvető jog más alapvető jog érvényesülése vagy valamely alkotmányos érték védelme érdekében, a feltétlenül szükséges mértékben, az elérni kívánt céllal arányosan, az alapvető jog lényeges tartalmának tiszteletben tartásával korlátozható. Fentiek alapján az érintett alkotmányos alapjogok korlátozásra a törvény, mint szabályozási eszköz hatályba lépése elkerülhetetlen.

Mindezen felül az Alkotmánybíróság egységes gyakorlata is abba az irányba mutat, hogy a gazdasági életre olyan mértékben kiható kérdéseket, mint amilyen a Javaslát szabályozási tárgyköre is, törvényi szinten kell szabályozni. (Lásd. pl. 19/2004. (V. 26.) AB határozat)

Végezetül kiemelendő, hogy több környező EU-s tagország választotta a törvényi formát ezen szabályok megalkotására, így például, Ausztria, Németország, Csehország, Szlovákia és Szlovénia.

Az úthasználattal összefüggő díjszedési rendszer átalakítása, illetve a megtett úttal arányos díjszedés bevezetése során alapvető ösztönző az időtartamhoz kötött használati díjrendszer hiányosságának felismerése, amelynek keretében az úthálózat, a forgalom és így az infrastrukturális költségek növekedésével nem nő arányosan a bevétel, az nem támogatja a rövidtávú autópálya használatot, továbbá a gyakori úthasználók aránytalanul kevesebbet fizetnek, mint az eseti vagy rövidtávon közlekedők. A megtett úttal arányos díjszedés bevezetése a magyar közúthálózaton hozzájárul az úthálózat fenntartásához és fejlesztéséhez kapcsolódó finanszírozás korszerűsítéséhez, azaz a közvetlen bevételek növeléséhez. A költségvetési egyensúly helyreállításához a megtett úttal arányos díjszedés bevezetése az állami bevételek növelése és a közvetlen kiadások csökkentése útján járul hozzá.

Várható szakmai hatásként említhető, hogy az útdíj arányossá válik a használat mértékével, a díj mértéke objektívabb lesz, lehetőség szerint minél kisebb felhasználói kör mentesül a díjfizetés alól:

- A fizetési tranzakció főszabály szerint a járműforgalom megállítása nélkül ún. szabad áramlású (free flow) rendszerben történik, és kompatibilis az Európai Unióban használt elektronikus rendszerekkel az interoperabilitásról szóló 2004/52 EK irányelvnek megfelelően,
- A díjköteles hálózat – a gyorsforgalmi úthálózati fejlesztések következtében – rendeleti szintű szabályozás keretében fokozatosan bővíthető,
- A szolgáltatás és a szolgáltatást támogató rendszer megteremti a lehetőségét annak, hogy képes legyen kezelni a külföldi járműveket is, és képes legyen együttműködni más útdíj-fizető rendszerekkel.

Várható gazdasági hatásként említhető, hogy a megtett úttal arányos díjszedés bevezetését számos makrogazdasági előny is támogatja, így:

- A rendszer átláthatóbbá teszi a közúthálózat finanszírozását, hiszen a közúthálózat fenntartási és üzemeltetési költségeinek finanszírozását a költségek felmerülésének helyéhez és a költséget okozó úthasználókhoz köti.
- A rendszer bevezetése segíti Magyarország további felzárkózását az európai közlekedési normákhoz és teljesebb integrálását az európai közlekedési hálózatba.
- A díjszintek környező országokéhoz való felzárkóztatásának lehetősége elkerülhetővé teszi, hogy hazánk legyen az olcsóbb tranzitforgalmi alternatíva (tovább rontva ezzel az országos közúthálózat állapotát).
- A rövid távon, illetve ritkábban közlekedő úthasználók kedvezőbb ár-érték arányon vehetik igénybe a díjfizetésbe bevont közúthálózati elemeket, ez áttételesen növelheti vásárlóerejüket.
- A megtett úttal arányos díjszedés megvalósításához szükséges elektronikus útdíjfizetési rendszer bevezetése, annak működtetése és az ellenőrzési rendszer átalakítása várhatóan csekély inflációs hatás ellenében új munkahelyeket teremt, mely növekvő vásárlóerő-kapacitást eredményezhet.
- Kedvezően befolyásolhatja a turizmushoz köthető utazásokat és áttételesen az azokból származó állami bevételeket.
- Az egyéb szállítási módok (vasút és belvízi szállítás) versenyképessége nő.

Az eseti felhasználók számára a megtett úttal arányos rendszer kedvezőbb lehetőséget teremt a gyorsforgalmi utak rövid szakaszokon történő igénybevételére is. A rendszer használata lehetővé teszi a rövidtávú szállítások autópályára terelését, ezzel csökkentve a forgalomtól kevésbé védett települések lakosainak terhelését, ugyanakkor a rövidtávú szállítások fuvar költségeinek arányos csökkentésével hozzájárul a helyi gazdasági együttműködések kialakulásához.

A megtett úttal arányos útdíj arányosan növeli a szállítási költségeket, a vállalkozókat érdekeltté teszi a felelős úthasználásban, ezzel csökkentve az üresfutás környezeti és infrastrukturális költségeit. Emellett jelentősen nőnek az útdíjból származó állami többletbevételek, melyek lehetővé teszik a bővülő úthálózat – elsősorban megfelelő színvonalú – fenntartásának és – a kapacitáshiányos pontok környezetében – fejlesztésének finanszírozását.

A környezetvédelmi szempontból is differenciált díjtételek körültekintő változtatásával a közúti fuvarozás folyamatai kezelhetőek, a forgalmi és környezetvédelmi igények egyaránt

kiszolgálhatók. A környezeti osztályok szerinti differenciálás pedig elősegíti az erősebben szennyező, kiöregedett járműpark cseréjét, így pedig hosszabb távon a káros környezeti hatások mérséklését.

A Javaslát az út- és használati díjszedés bevezetéséhez és stabil, kiszámítható működtetéséhez elengedhetetlen, garanciális szabályokat foglalja magában.

A szabályozás az uniós joganyagból

- a nehéz tehergépjárművekre egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról szóló 1999/62/EK európai parlamenti és a tanácsi irányelvre (1999. június 17.) (*Eurovignette irányelv*),
- a nehéz tehergépjárművekre egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról szóló 1999/62/EK irányelv módosításáról szóló 2006/38/EK (2006. május 17.) irányelvére, és ugyane tárgyban kiadott 2011/76 EU (2011. szeptember 27.) irányelvére, továbbá az Európai Parlament és a Tanács Közösségen belüli elektronikus útdíjszedő rendszerek átjárhatóságáról szóló 2004. április 29-i 2004/52/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvre (*Interoperabilitási irányelv*), továbbá
- az európai elektronikus útdíjszedési szolgáltatás és műszaki elemei meghatározásáról szóló 2009/750/EK európai bizottsági határozatra (*Határozat*)

tekintettel került kialakításra.

A Javaslát figyelembe veszi a környező országok szabályozási gyakorlatát.

A Javaslát előkészítése során különös figyelmet fordított a jogalkotó azon közép- és nyugat-európai országok (így Ausztria, Németország, Csehország, Szlovákia, Szlovénia) szabályozási gyakorlatára és jogalkotási előkészítő munkájára, amelyeknél a megtett úttal arányos útdíjat már bevezették, vagy annak bevezetését tervezik.

Mindezen felül a jogharmonizációs kötelezettséget is szem előtt tartva a jogalkotó tekintettel volt az Európai Unió valamennyi olyan normaszövegére, amely a Javaslát szabályozási tárgykörlet érinti.

Részletes indokolás

az 1.§-hoz

Személyi hatályát tekintve a Javaslat kiterjed a szerződött díjfizetőkre, az útdíjköteles elemi útszakaszokon közlekedő útdíjköteles gépjárművek üzembentartóira. A szabályozás egyértelművé tétele érdekében a Javaslat kimondja, hogy hatálya nem terjed ki a használati díjfizetésre kötelezett gépjárművekre.

A szabályozás tárgyi és területi hatálya a Javaslat további részéből egyértelműen kiderül, így azt itt nem fogalmazza meg a Javaslat.

Tárgyi hatályát tekintve a Javaslat felölel valamennyi, az útdíjjal és a megtett úttal arányos díjszedési rendszerrel kapcsolatos kérdést, területi hatálya pedig az útdíjköteles úthálózatra terjed ki. Az útdíjköteles úthálózatot a közlekedésért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) jelöli ki. A Javaslat címéből adódóan kijelölésre csak autópályák, autóutak és főutak vonatkozásában kerülhet sor.

a 2. §-hoz

A Javaslat – részben hiánypótló jelleggel – részletes fogalom meghatározásokat ad, amelyek segítenek eligazodni a jelen jogszabály által alkalmazott legfontosabb (sokszor újonnan megjelenő) megjelölések, fogalmak között egyúttal az egységes szabályozás szándékával átemeli az e tárgykörbe eső korábbi szabályozás bevált és megszokott fogalmait is.

A fogalmak közül külön figyelmet érdemelnek azok, amelyek jogharmonizációs kötelezettség eredményeként, illetve annak megfelelő végrehajtása érdekében jelennek meg e Javaslat. Ilyenek például az EETS, EETS felhasználó, EETS szolgáltató, illetve az egyeztető szerv, a felügyeleti szerv és a tanúsító szerv. E fogalmak definiálása során meghatározó jelentőségű volt azok közösségi szabályozása, az Európai Bizottság 2009/750/EK számú határozata az európai elektronikus útdíjszedési szolgáltatás és műszaki elemei meghatározásáról.

Más fogalmak törvényi szintű meghatározását a minél kiszámíthatóbb szabályozás igénye vezette, hogy ezáltal is elkerülhetőek legyenek a díjszedési rendszer átalakítása és működtetése során az értelmezési viták. E fogalmak sorát gyarapítja például a fedélzeti eszköz, az úthasználó, az útszakasz, illetve a díjfizetésre kötelezettek meghatározása.

a 3. §-hoz

A díjfizetési kötelezettség szabályozása során elvi érveléssel kerül rögzítésre, hogy az útdíjköteles elemi útszakaszok használatáért az útdíjköteles gépjárművek tekintetében a külön is definiált díjfizetésre kötelezettek, azaz a gépjármű üzembentartóját, az úthasználót és a szerződött díjfizetőt díjfizetési kötelezettség terheli. E rendelkezés azonban keretszabályt jelent, hiszen az alkotmányos alapjog korlátozását jelentő kötelezettség előírásán túl jelen törvény mind a díjköteles útszakaszok körének, mind a díj mértékének megállapítását alacsonyabb szintű jogszabályra bízta. E Javaslat felépítéséhez hasonló elvek mentén működnek a környező országok jogrendszerei is, azaz a díj-, pótdíj-, illetőleg bírságfizetési kötelezettség törvényi szinten nyert szabályozást, míg az útszakaszok, díjak mértékének konkrét meghatározását alacsonyabb szintű jogszabályok részletezik, hasonlóan a jelenleg hatályos, egyelőre csak használati díjra értelmezhető hazai szabályozáshoz, ahol a használati díjköteles hálózat szintén miniszteri rendeletben kerül kijelölésre.

Tekintettel arra, hogy a megtett úttal arányos díjszedést a jogalkotó jelen Javaslat megalkotásakor első lépésben a teherforgalomra kívánja bevezetni, az útdíj fizetésére nem kötelezett gépjárművek vonatkozásában továbbra is a használat idejével arányos díjszedési rend marad érvényben. Az újonnan bevezetni tervezett díjszedési rendszernek azonban rendelkeznie kell majd azokkal a funkciókkal és kapacitással, hogy az erre irányuló szándék esetén valamennyi úthasználó a megtett úttal arányos díjat fizessen.

A Javaslat ugyanakkor garanciális jelleggel előírja, hogy nincsen lehetőség ugyanazon útszakasz használatáért ugyanarra a gépjárműre nézve egyszerre a használat idejével arányosan fizetendő használati díj és a megtett úttal arányos útdíj fizetését is előírni. E rendelkezés célja a többes díjszedés kizárása.

a 4-5. §-hoz

A Javaslat garanciális jelleggel rögzíti az útdíj mértékének meghatározásához mértékül szolgáló alapvető szabályokat. Általánosságban elmondható hogy a nehéz tehergépjárművekre egyes infrastruktúrák használatáért kivetett díjakról szóló, 1999. június 17-i 1999/62/EK irányelv (a továbbiakban: Eurogvignetta irányelv) III. számú mellékletében található számítási módszer tekintendő a módszertan alapjának. A Kormány ezen a viszonylag kötött metodikán túl azonban (összhangban az Eurovignetta irányelv adta lehetőségekkel) viszonylag széles körben kap lehetőséget a differenciálásra. Az útdíj tehát áll az infrastruktúra díjból – melynek felhasználásáról a törvény részletes szabályokat állapít meg – illetve áll az ún. külső-költség díjből, melynek bevezetése tagállami döntésen alapszik. A külső költség díj differenciálhat például a zajártalom, vagy levegő szennyezés mértékében is.

Fontos kiemelni, hogy számos külföldi példa mutatja azt, hogy a jogalkotó törvényi szinten szabályozza a díjpolitika alapját, azaz a díjkategória besorolást (például Németország), továbbá a töretlen alkotmánybírószági gyakorlat (pl. 19/2004. (V. 26.) AB határozat) is indokolttá teszi e rendelkezések törvényi szintű rendezését.

A Javaslat arra is kitér, hogy elvi jelleggel rögzítse azt, hogy az útdíj milyen díjelemekből tevődik össze, és az egyes díjelemeket milyen tényezők figyelembe vételével kell megállapítani. A megállapításnál figyelembe vehetőek bizonyos, az irányelv rendelkezésein nyugvó szempontok is, mint például az elmaradott régiók felzárkóztatása, vagy lehetőség nyílik nagyfelhasználói kedvezmény megállapítására is.

a 6. §-hoz

A Javaslat általánosságban rögzíti a megtett úttal arányos díjszedési rendszer két kulcsszereplőjének alapvető feladatait, így könnyebben értelmezhető a díjszedő és az útdíjszolgáltató szerepe az útdíjszedés rendszerében. Ezen túlmenően az útdíjfizetés módjának meghatározása során elsősorban az Eurovignette és az Interoperabilitási irányelvek olyan eltérést nem engedő rendelkezéseit implementálja a jogalkotó, amelyek törvényi szintű rendezése alkotmányjogi és garanciális szempontból is indokolt. Kiemelt szempont az Interoperabilitási irányelv értelmében az, hogy az egységes európai díjszedési szolgáltatás kialakítása érdekében a fedélzeti eszközök használatát igénylő díjszedési rendszerek képesek legyenek egymással együttműködni. Szintén az egységes európai rendszer kialakítását szolgálja a tervezet 7. § rendelkezése, amely többek közt azt is hivatott lehetővé tenni, hogy a magyarországi úthasználók akár más európai országokban honos (Magyarországon is jelen lévő EETS-) szolgáltatóknál is megköthessék a díjszedési szolgáltatás igénybevételére

vonatkozó szerződéseiket, hogy ennek révén legyenek jogosultak a magyarországi díjköteles útszakaszok használatára, az útdíj megfizetése ellenében.

Ez a szakasz állapítja meg továbbá az útdíj megfizetésének szabályait, valamint itt kerülnek rögzítésre azok a követelmények, melyek megléte szükséges az úthasználati jogosultság fennállásához. Az UD rendszerben alapvetően kétféle módon beszélhetünk úthasználati jogosultság fennállásáról. Az úgynevezett viszonylati jegy esetében a jogosultság kizárólag a megváltott útvonalon értelmezhető, vagyis azon útdíjköteles elemi útszakaszok vonatkozásában, melyek használatáért az úthasználó a használat megkezdését megelőzően a viszonylati jegy megváltásával fizetett. Az úthasználati jogosultság keletkezésének másik módja, ha az úthasználó úthasználati jogosultságot keletkeztető szerződést köt valamely útdíjszolgáltatóval, és bevallási kötelezettségének a szerződésben foglaltak szerint eleget tesz. Viszonylati jegy hiányában ez utóbbi lehetőséget valamilyen fedélzeti eszköz útján teljesítheti.

Az úthasználó az útdíjszolgáltatóval fennálló szerződése alapján a használattal érintett útdíjköteles elemi útszakaszok használata során – fedélzeti eszköz használatával – bevallást nyújt be, mely alapján az útdíjszolgáltatónak a díjat megfizeti függetlenül attól, hogy az útdíjszolgáltató részére szerződéses partnere ezt megelőzően szerződészerűen teljesített-e. Természetesen az útdíjszolgáltatónak módjában áll előírni az előre fizetést (ebben az esetben az úthasználat előre feltöltött egyenleg terhére történik), de nem tiltja a Javaslat, hogy a felek utólagos elszámolásban állapodjanak meg.

Mivel az úthasználatához, az utak használatához számos alapjog (pl. szabad mozgás, vállalkozás szabadsága), és fő szabadság (áru szabad mozgás) köthető az UD rendszert úgy kell működtetni, hogy az úthasználati jogosultság megszerzésére valamennyi szereplőnek lehetősége legyen. Ezért a Javaslat rendelkezik egyetemes szolgáltató létrehozásáról, amely szolgáltató köteles mindenkivel szerződni, aki teljesíti szerződési feltételeit, aki pedig erre nem képes, annak úthasználati jogosultságot biztosító viszonylati jegyet értékesíteni.

a 7. §-hoz

A Javaslat külön szakaszt szentel az egyetemes szolgáltató fent leírt kötelezettségének. A viszonylati jegyet minden esetben előre, az úthasználat megkezdését megelőzően kell megfizetni, és a szolgáltató minden esetben még az úthasználat megkezdését megelőzően kell, hogy bevallását eljuttassa a díjszedő részére. A Javaslat megteremti a visszatérítés kivételes lehetőségét annak részletszabályait alacsonyabb szintű jogszabályra delegálva. Mivel az UD rendszer megtett úttal arányos útdíj megfizetését feltételezi, ezért a kifizetett, bevallott, de egyértelműen bizonyíthatóan meg nem tett út megfizetése az úthasználótól nem várható el.

a 8. § -hoz

A Javaslat garanciális jelleggel rögzíti, hogy a felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendeletben feltüntetett díjakon felül az úthasználó nem kötelezhető az úthasználattal kapcsolatos további díj vagy költség megfizetésére. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy az útdíjszolgáltató által nyújtott egyéb szolgáltatás, vagy a fedélzeti eszköz ellenértékét a szolgáltató ne követelhetné.

a 9. §-hoz

A Javaslatban előírt útdíjfizetési és útdíjbevallási kötelezettség alóli mentesség köre szintén törvényi szinten került rögzítésre, a mentesség elsődlegesen a közfeladatot ellátó szervek gépjárművei számára biztosított.

a 10. §-hoz

Ez a szakasz speciális szabályokat állapít meg az útdíj alóli mentesség vonatkozásában. A Javaslat kezeli azt a helyzetet, amikor az úthasználathoz fűződő azonnali érdek nem teszi lehetővé az ún. mentességi nyilvántartásba történő formális bejegyzést (pl. katasztrófahelyzet), illetve a bejegyzés a fennálló helyzet átmeneti voltára tekintettel szükségtelen (forgalomterelés esete).

a 11. §-hoz

A mentességi nyilvántartás vezetéséhez szükséges minimális eljárási szabályokat határozza meg a törvény.

a 12. §-hoz

Ebben a szakaszban kap felhatalmazást az adatkezelő az adatkezelésre a jogosultság megszűnését (ti. a díjmentes használatra vonatkozó jogosultság) követő 2 év időtartamra. Több vizsgálat rámutatott arra, hogy a jelenleg működő (tehát a használati díjas rendszerben működő) mentességi nyilvántartásban szerepelnek olyan jogosultak is, akik jogosultsága jogszabályból nem vezethető le, így vélhetően adminisztratív hiba okán nem változott a gépjármű státusza elidegenítését követően. Ennek megelőzésére, felszámolására szükséges az utólagos áttekintést lehetővé tenni.

a 13. §-hoz

Az útdíjból származó bevételek felhasználásának alapelvei szintén törvényi szinten kerültek rögzítésre. Ennek megfelelően a Javaslat kimondja, hogy a használati díjból és az útdíjból származó bevételek a központi költségvetés bevételeit képezik. A Javaslat ezen felül előírásokat tartalmaz a díjbevételek felhasználására is. Eszerint az infrastruktúra díjból származó bevételek elsődleges felhasználási célja a díjszedési és díjellenőrzési rendszer beszerzési, működtetési és felügyeleti költségeinek fedezésén túl elsősorban a közlekedési infrastruktúra üzemeltetésének, fenntartásának, szükség esetén kapacitás-bővítése finanszírozásának biztosítása. A külső-költség díj esetében a törvény követi az uniós jog vonatkozó előírásait. A Javaslat felhasználási preferencia-listát határoz meg a jogalkalmazók számára az egyes díjbevételek felhasználására vonatkozóan. A használati díjból származó bevételre vonatkozóan a törvény egyelőre nem tartalmaz rendelkezéseket, azokról továbbra is a közúti közlekedésről szóló 1988. évi I. törvény (a továbbiakban: Kkt.), és annak felhatalmazása alapján kiadott miniszteri rendelet rendelkezik. Szakmapolitikailag támogatandó cél, hogy az úthasználatból származó bevételek szabályozása a jövőben egységesen történjen.

a 14. §-hoz

A Javaslat meghatározza a jogosulatlan úthasználat esetköreit. Ez a szakasz a 7. §-ban foglaltakkal együtt értelmezendő a következőképpen. A 7. § tartalmazza az úthasználati jogosultság fennállásának a feltételeit. A Javaslat logikájából adódóan jogosulatlan az úthasználat, amennyiben az úthasználati jogosultság nem áll fenn, például: az úthasználó sem viszonylati jeggyel, sem úthasználati jogosultságot keletkeztető szerződéssel nem rendelkezik. Amennyiben az úthasználati jogosultság keletkeztetésére irányuló szerződés fennáll, még felmerülhet, hogy az nem alkalmas arra, hogy valóban keletkeztessen is úthasználati jogosultságot. Ilyen eset, amikor az úthasználati jogosultság fennállásához szükséges bevallás teljesítésének elvégzésére hivatott fedélzeti eszköz szabályszerű működésének feltételei – az úthasználó érdekkörében felmerült okból - nem adóttak, vagy a felek közt fennálló szerződésnek megfelelően nem áll rendelkezésre megfelelő pénzügyi keret az útdíj megfizetésére az úthasználó egyenlegén.

Jogosulatlan úthasználat esetén közigazgatási bírság kerül kiszabásra, amely főszabály szerint a gépjármű üzemeltetőjét terheli. Ez alól kivétel, ha helyszíni ellenőrzés során az úthasználó személye megállapítást nyer, vagy az üzemeltetőtől eltérő személyt megillető használati jogosultság hitelt érdemlően igazolást nyer. Az úthasználó bírságolása azokban az esetekben nyerhet jelentőséget, amikor az ellenőrzés során, vagy azt megelőzően az üzemeltető személye nem megállapítható, például azért, mert az olyan államban lett bejegyezve, amelynek nyilvántartásához az eljáró hatóság vagy a díjszedő viszonyosság vagy nemzetközi szerződés hiányában nem bír betekintési jogosultsággal.

a 15. §-hoz

A Javaslat rögzíti, hogy a bírság elsősorban preventív célokat szolgál, vagyis annak mértékét úgy kell meghatározni, hogy az úthasználókat az úthasználati díj megfizetésére ösztönözze. A rendszer hosszú távú hatékonysága és gazdaságossága múlik a jogkövető magatartás hatékony kikényszerítésén.

A Javaslat kimondja, hogy a bírság a központi költségvetés bevétele.

a 16. §-hoz

A jogosulatlan úthasználat szabályszegés, melyet a Javaslat – ezt nyomatékosítandó – ki is mond. A Javaslat kijelölése alapján ilyen esetben a Rendőrség – annak általános rendőrségi feladatok ellátására létrehozott szerve – jár el a közigazgatási hatósági eljárások szabályai szerint.

a 17. §-hoz

Ez a szakasz rendelkezik az ellenőrzési feladatok megosztásáról. A Rendőrség ellenőrzési munkájának támogatása érdekében az útdíjszedő telepített vagy mobil eszközök segítségével adatgyűjtést végez, mely alapján kiszűri a jogosultsággal nem rendelkező gépjárműveket, és az így nyert adatot továbbítja a Rendőrségnek további ügyintézésre. A Rendőrség vezeti az útdíjfizetés alól mentesülő gépjárművek nyilvántartását, mellyel minden esetben összeveti az útdíjszedőtől érkezett adatot. Átfedés hiányában haladéktalanul megindítja az eljárását. A Javaslat a kezelt adatokhoz hozzáférést biztosít azon államigazgatási szervek részére (pl. nyomozó hatóság, nemzetbiztonsági szolgálatok), melyek törvényben meghatározott feladatai ellátásához érdeke fűződik hozzá.

a 18 – 20§.-hoz

A díjszedő, az útdíjszolgáltatók, az ellenőrzésre feljogosított, valamint a közreműködő szervezet felügyelete szintén garanciális jelentőségű, amelynek fő célja annak biztosítása, hogy a felügyeltek tevékenysége törvényes és célszerű legyen. A Javaslat megalkotása során a díjszedés optimális idő- és költséghatékonyságának elérése érdekében a cél egy több lépcsős – az ellenőrzés hatékonyságát belső és külső készletű eszközök létrehozásával biztosítani képes – rendszer kialakítása volt, amely a döntően nem közjogi szereplők megfelelő színvonalú és egyúttal a jogszabályi kereteknek maradéktalanul megfelelő szolgáltatás nyújtására kíván ösztönözni. Figyelemmel arra, hogy a díjszedési rendszer működtetése komoly szakértelmet igényel, a jogalkotó szükségesnek látta egy olyan felügyeleti szerv kijelölését, amely kifejezetten e bonyolult technikai és szerződéses rendszer gyakorlati ismeretével, adott esetben közreműködő auditor segítségével megfelelő hatékonysággal képes a felügyelete alá tartozó szervezetek tevékenységének hatékony ellenőrzésére és szükség esetén szankcionálására.

Megjegyzendő, hogy a jogalkotó nem tartotta kielégítőnek a kizárólag szerződéses jogviszonyokon alapuló felügyeleti megoldást, hiszen az új díjszedési rendszerben olyan szereplők is megjelennek (elsősorban az útdíjszolgáltatók és az EETS szolgáltatók), akik az állami szervezetrendszerrel nem állnak közvetlen szerződéses kapcsolatban, ugyanakkor az úthasználók elsősorban velük állnak jogviszonyban. Az úthasználók érdekeinek védelme érdekében tehát szükségesnek mutatkozik, hogy e szereplők felügyeletét a korábbi megoldással szemben immár hatósági jogkörbe utalja a jogalkotó.

a 21. §-hoz

Az európai elektronikus útdíjszedési szolgáltatás és műszaki elemei meghatározásáról szóló 2009/750/EK határozat a 19. cikkében előírja a tagállamok számára a díjszedési rendszerrel kapcsolatban nyilvántartás létrehozását az EETS területekről (ideértve az azokhoz kapcsolódó díjszedőket, alkalmazott díjszedő technológiákat, az útdíjak megállapításával összefüggő adatokat, az EETS területi leírását, továbbá az EETS területre nézve szerződéssel rendelkező EETS Szolgáltatókat), valamint a tagállam által bejegyzett EETS Szolgáltatókról.

Tekintettel arra, hogy az említett szereplők természetes vagy jogi személyek lehetnek, és ezek egyedi azonosításra is alkalmas adatait a felügyeleti szerv által vezetett nyilvántartásnak rögzítenie kell, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. törvény (Infó. tv.) alapján (a természetes személyek esetében feltétlenül) indokolt a nyilvántartás törvény általi létrehozása.

a 22. §-hoz

A felügyeleti szerv által vezetett nyilvántartás felülvizsgálatának szabályairól, és a Bizottságnak küldendő jelentéstételi kötelezettségről rendelkezik e szakasz.

a 23. §-hoz

A Javaslat rendelkezik egyeztető szerv létrehozásáról, melynek célja, hogy az útdíjszedő és az útdíjszolgáltatók közti vitás kérdésekben peren kívül kíséreljék meg jogvitáikat elrendezni. A

szerv szervezetére, működésére, eljárására vonatkozó részletes szabályokat a Kormány a törvény felhatalmazása alapján rendeletben szabályozza. Az európai elektronikus útdíjszedési szolgáltatás és műszaki elemei meghatározásáról szóló 2009/750/EK határozat a 10. cikkében előírja, hogy minden olyan tagállam, amely EETS területtel rendelkezik, köteles egy olyan egyeztető szervet létrehozni, amelynek elsődleges feladata az EETS területen működő díjszedő és az EETS szolgáltatók közötti vitás kérdések közvetítéssel történő rendezése.

a 24. §-hoz

Az elektronikus díjszedési rendszer átjárhatósági rendszerlemeinek megfelelőségi és használati alkalmassági igazolásait a tanúsító szerv állítja ki az Európai Bizottságnak az európai elektronikus útdíjszedési szolgáltatás és műszaki elemei meghatározásáról szóló 2009/750/EK határozata 17. cikkében előírtak alapján. A szerv szervezetére, működésére, eljárására vonatkozó részletes szabályokat a Kormány rendeletben szabályozza.

a 25. §-hoz

A Javaslat a közutak kezelői számára együttműködési kötelezettséget ír elő az útdíjszedési és útdíjellenőrzési rendszerek kiépítése, üzemeltetése során felmerülő feladatok ellátására kijelölt, létrehozott szervezetekkel.

a 26. §-hoz

A személyes adatok megosztott kezelése elengedhetetlen a díjfizetés ellenőrzése érdekében, és a Javaslatban foglalt rendelkezések kizárólag annak céljához szükséges adattípusok kezelésére biztosítanak jogosultságot. A jelen fejezet célja az Info tv. releváns rendelkezéseinek való megfelelés, illetve a Kkt. által már definiált szabályok átvétele.

A jogalkotó elsősorban a Kkt. korábbi rendelkezéseit vette át e tárgykörben, azonban azokat kiegészítette az új díjszedési technológiák hatékony működtetése érdekében szükséges további adattípusokkal és adatkezelőkkel. A díj beszedését végző szereplők adatkezelési jogosultságát azért is javasolt törvényben szabályozni, hogy az esetleges szerződéses vitákat, illetve a nem megfelelő szerződések megkötésének esélyét minimálisra csökkentsük. Ez különösen a nem hazai honosságú EETS szolgáltatók esetében válhat kulcskérdéssé, hiszen az esetleg más országok joga alatt megkötött szerződések nem szükségképpen fedik le ezt a kérdést, így közjogi felhatalmazás szükséges az ebből fakadó esetleges hiányosságok kiküszöbölésére. A díjfizetés ellenőrzésével összefüggő adatkezelési és adattovábbítási jogosultságok törvényi rendezése ugyancsak a jogviták elkerülését szolgálja, ezzel is növelve a rendszer egészének hatékonyságát. Ugyancsak az egyértelmű szabályozás érdekében javasolt az adatgyűjtésben a közreműködő szervek igénybevétele lehetőségének biztosítása, amelyek az adatvédelmi törvény szerinti adatfeldolgozóként járnának el.

a 27. §-hoz

A díjpolitika kialakításában folytatott társadalmi egyeztetés során egyértelművé vált, hogy a díjszedés elfogadhatósága nagymértékben függ a díjbevételek 13. §-ban, illetve a bírság bevételek 15. §-ban rögzített célhoz kötött felhasználásától. A Javaslat a nyilvánosság számára lehetőséget kíván biztosítani arra, hogy a díj, illetve bírság bevételek felhasználásával kapcsolatos adatokat megismerhesse. Ezen célt szolgálja a bevételek felhasználásával

kapcsolatos adatok, honlapon való közzététele az előirányzat kezelője által, illetve az adatok megküldése – külön kérés esetén - a szakmai társadalmi szervezeteket reprezentáló Társadalmi Egyeztető Szervezet részére.

a 28. §-hoz

Ez a szakasz tartalmazza a végrehajtáshoz szükséges rendeletalkotásra vonatkozó felhatalmazásokat.

a 29. §-hoz

A törvény hatályba léptető rendelkezése. A törvény 2013. július 1. napján lép hatályba.

a 30. §-hoz

A törvényi felhatalmazás alapján megalkotandó végrehajtási rendeletehöz szükséges a Javaslat 30. § (1) bekezdése szerinti sarkalatossági záradék.

A Javaslat módosítja a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvényt (a továbbiakban: Rtv.), amely az Alaptörvény 46. cikk (6) bekezdése alapján sarkalatos törvényben lehetséges. A Javaslat 30. § (2) bekezdése tartalmazza ezt a sarkalatossági záradékot.

a 31. §-hoz

Ez a szakasz tartalmazza az Európai Unió jogának való megfelelést megállapító jogharmonizációs záradékot.

a 32. §-hoz

A módosító rendelkezések több szakaszon érintik a Kkt. korábbi rendelkezéseit. A módosítás célja, hogy az ellenőrzés (és azon belül a díjellenőrzés) szabályozása egységes, egyetlen jogszabályban áttekinthetően jelenjen meg. A szabályozási cél a hatékony ellenőrzési rendszer kialakítása, amely eltérő intézményrendszert alkalmaz abban az esetben, ha a szabályszegő gépjármű üzemeltetője ismert, vagy megismerhető a díjellenőrzésben eljáró hatóság számára, és eltérő az eljárásrend abban az esetben, ha az üzemben tartó nem azonosítható, illetőleg nem ismert a díj megfizetésére kötelezhető személye.

a 33. §-hoz

Ez a szakasz határozza meg a helyszíni bírságot eljárási részletes szabályait.

a 34-37. §-hoz

Korábban a jogalkotó a Kkt-ban egységesen rendezte a használati díj és az útdíj számításának, a pótdíj behajtásának eljárásrendjét és a forrásfelhasználást, mely az új törvénnyel eltérő alapokra lett helyezve. Ez a szakasz az ezzel kapcsolatos technikai jellegű módosításokat tartalmazza.

a 38. §-hoz

A polgáros személyi adatainak és lakcímének nyilvántartásáról szóló 1992. évi LXVI. törvény módosítását tartalmazza ez a szakasz abból a célból, hogy az útdíjfizetés ellenőrzésére jogosult szervezetek feladatuk ellátáshoz szükséges adatokat igényelhessenek a nyilvántartásból.

a 39. §-hoz

Az Rtv. módosítását tartalmazza ez a szakasz, mely megteremti a jogalapját a Rendőrség térítésmentes adatigénylésének a jogosulatlan úthasználók adatbázisából és a központi közlekedési közigazgatási és ellenőrzési bírságnylvántartásból.

a 40. §-hoz

A szakasz a központi közlekedési nyilvántartásból történő adatigénylés jogalapját termeti meg a Rendőrség számára.